

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

nr. 224.272 van 5 juli 2013
in de zaken A. 208.018/XII-7248 (I)
A. 208.077/XII-7275 (II)

**DUBBELE VOORDRACHT BURGEMEESTER EN SCHEPENEN TE
ZAVENTEM**

In zake:

1. Piet OCKERMAN (I)
woonplaats kiezend te 1930 Zaventem
Leuvensesteenweg 624
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Pieter Derveaux
kantoor houdend te 1930 Zaventem
Parklaan 54
2. Amy GILLE (II)
3. Farid DAHDOUH-GUEBAS (II)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat André De Becker
kantoor houdend te 1000 Brussel
Boomstraat 14 bus 4
bij wie woonplaats wordt gekozen

Belanghebbende partijen:

1. Erik RENNEN (I+II)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom De Sutter
kantoor houdend te 9000 Gent
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen
2. Lieve WIERINCK (I)
3. Anne LEFEVRE (I)
4. Sonja JACOBS (I)
5. Wim DRIESEN (I)
6. Robert DE MOL (I)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Pieter Derveaux
kantoor houdend te 1930 Zaventem
Parklaan 54

I. Voorwerp van de beroepen

1. Het beroep in de zaak A. 208.018/XII-7248, ingesteld op 18 februari 2013 en het beroep in de zaak A. 208.077/XII-7275, ingesteld op 19 februari 2013, zijn gericht tegen het besluit van 12 februari 2013 van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Vlaams-Brabant inzake “Dubbele voordracht burgemeester en schepenen (gemeente Zaventem)”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 223.897 van 13 juni 2013 zijn de beide zaken samengevoegd, is het debat heropend en worden de partijen en getuigen opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 juni 2013.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

In de zaak A. 208.018 verschijnen Piet Ockerman, Erik Rennen, Lieve Wierinck, Anne Lefevre, Sonja Jacobs, Wim Driesen en Robert De Mol in persoon, verschijnt advocaat Pieter Derveaux voor de verzoekende partij en voor de tweede tot en met de zesde belanghebbende partij en verschijnt advocaat Tom De Sutter voor de eerste belanghebbende partij. In de zaak A. 208.077 verschijnen Amy Gille en Erik Rennen in persoon, verschijnt advocaat André De Becker voor de verzoekende partijen en verschijnt advocaat Tom De Sutter voor de belanghebbende partij. Zij zijn allen gehoord.

Roger Artois, Frank Decubber, Dien Demol, Wim Desloovere, Lieve Maes, Jean-Paul Martens, Nicolas Tavitian en Luc Vander Elst zijn als getuige onder eed verhoord.

Auditeur Barbara Speybrouck heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Bij de op 14 oktober 2012 te Zaventem gehouden gemeenteraadsverkiezing zijn zes lijsten in competitie. Op basis van hun verkiezingsresultaat is aan de deelnemende lijsten het volgende aantal zetels in de gemeenteraad toegewezen:

Lijst nr. 1 Open Vld	11
Lijst nr. 2 N-VA	6
Lijst nr. 3 VLAAMS BELANG	0
Lijst nr. 4 Sp.a-Groen-Leef!	4
Lijst nr. 7 CD&V	3
Lijst nr. 8 UF	7

De verkozenen voor de lijst Open Vld zijn Godelieve (Lieve) Wierinck, Francis Vermeiren, Dirk Philips, Ingrid Holemans, Piet Ockerman, Peter Rosel, Anne Lefevre, Sonja Jacobs, William Blockmans, Wim Driesen en Robert De Mol. Eerste opvolger is Wim Desloovere.

De verkozenen voor de lijst Sp.a-Groen-Leef! zijn Amy Gille, Farid Dahdouh-Guebas, Jean-Paul Martens en Nicolas Tavitian.

Erik Rennen, Roger Artois, Frank Decubber, Dien Demol, Lieve Maes en Luc Vander Elst zijn de verkozenen op de lijst N-VA.

3.2. Op 30 oktober 2012 wordt bij de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant een akte van voordracht van kandidaat-burgemeester ingediend waarbij Francis Vermeiren (tot 31 december 2015) en Lieve Wierinck (vanaf 1 januari 2016) worden voorgedragen als kandidaat-burgemeester. Deze akte van voordracht is ondertekend door de elf verkozenen van Open Vld, de vier verkozenen van Sp.a-Groen-Leef! en de drie verkozenen van CD&V.

Eveneens op 30 oktober 2012 wordt bij de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant een kopie van pagina 9 van een modelakte van voordracht van kandidaat-burgemeester ingediend waarop “Wierinck” staat vermeld als naam van de kandidaat-burgemeester en waarop de namen en handtekeningen staan van de zes verkozenen van N-VA, de namen en handtekeningen van de vier verkozenen van Sp.a-Groen-Leef! en de namen, zonder handtekening, van de drie verkozenen van CD&V.

Nog steeds op 30 oktober 2012 wordt bij de gemeentesecretaris van Zaventem een gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen ingediend, die is ondertekend door de elf verkozenen (en één opvolger Wim Desloovere) van Open Vld, de vier verkozenen van Sp.a-Groen-Leef! en de drie verkozenen van CD&V.

3.3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Vlaams-Brabant ontvangt een op 7 december 2012 gedateerde brief, met bijlagen, waarin E. Rennen het volgende meldt:

“Als N-VA gemeenteraadslid (herverkozen op 14 oktober jl.) en als woordvoerder van onze zeskoppige fractie in de gemeenteraad van Zaventem, wens ik bezwaar in te dienen tegen de gevormde coalitie in Zaventem tussen Open VLD, CD&V en Spa.

Reden voor dit bezwaar is dat er voorafgaandelijk aan deze coalitie een andere coalitie gevormd was, waarvoor ook een voordrachtsakte was ondertekend. (Met als burg[e]meester Lieve Wierinck, die nu slechts na 3 jaar zou aantreden).

Deze coalitie bestond uit 6 mensen van Open VLD, N-VA en Spa-Leef-Groen. Daar de wet voorziet dat verkozenen maar op één voordrachtsakte mogen tekenen, ziet de N-VA van Zaventem zich verplicht u te melden

dat 9 mensen twee voordrachtsakten ondertekend hebben: 6 van Open VLD, 2 van Spa en 1 van Leef.

Wij hebben echter maar een bewijs voor 3 betrokkenen. (de ondertekenaars van Spa en Leef) Zie bijgevoegde kopij van een deel van de voordrachtsakte die ook op de griffie van het provinciehuis is afgegeven.

Toch vonden we dat we bezwaar moesten indienen, onder meer omdat er in 2006 een gelijkaardige situatie was – in Boechout – waar er uiteindelijk wel rekening gehouden is met het bezwaar.

Als bijkomende belastende elementen voegen we nog de volgende documenten bij:

- Een klad van een persbericht dat ging verspreid worden, opgesteld door Wim Desloovere, de voorzitter van Open VLD Zaventem

- De finale versie van dit persbericht

- Mailverkeer naar aanleiding van de mogelijkheid tot het herroepen van een handtekening door Piet Ockerman. Dit nadat hij door uittredend burgemeester Vermeiren onder druk gezet was.

- Een klad van bestuursakkoord dat in de maak was. (Hierin wordt CD&V nog vermeld, hoewel zij uiteindelijk niet meetekenden)

Deze documenten hebben hoogst waarschijnlijk slechts een ondersteunende functie, maar staven ons verhaal vandaar dat we ze bezorgen.

Dank bij voorbaat om deze zaak te willen onderzoeken en ons/mij op de hoogte te willen brengen van uw conclusies.”

Op 14 december 2012 meldt de Raad voor Verkiezingsbetwistingen aan E. Rennen:

“Wij ontvingen in goede orde uw schrijven van 7 december 2012 omtrent de voordrachten te Zaventem. U vraagt ons om ‘deze zaak te willen onderzoeken en ons/mij op de hoogte te willen brengen van uw conclusies’.

Als administratief rechtscollege mogen wij geen adviezen geven.

Ter informatie deel ik u wel mee dat artikel 13 van het Gemeentedecreet bepaalt dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen o.a. bevoegd is voor de geschillen die rijzen in verband met het goedkeuren van de geloofsbriefven, de eedaflegging, de kennis van de bestuurstaal, de verkiezing, benoeming, vervanging en opvolging van de schepenen en de voorzitter van de gemeenteraad.

U moet hiervoor bezwaar indienen als vermeld in art. 208 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet. Dit bezwaar moet vermelden: ‘het voorwerp van het bezwaar met inbegrip van de feitelijke omschrijving van de ingeroepen argumenten’.”

3.4. Ondertussen meldt E. Rennen bij brief van 10 december 2012 aan de gemeentesecretaris het volgende:

“Als N-VA gemeenteraadslid (herverkozen op 14 oktober jl.) en als woordvoerder van onze zes koppige fractie in de gemeenteraad van Zaventem, wens ik een kopij van een getekende voordrachtsakte voor kandidaatschepenen, in te dienen.

Daar de wet voorziet dat verkozenen maar op één voordrachtsakte mogen tekenen, ziet de N-VA van Zaventem zich verplicht u te melden dat 9 mensen twee voordrachtsakten ondertekend hebben: 6 van Open Vld, 2 van Spa en 1 van Leef.

Zie bijgevoegde kopij van een deel van de voordrachtsakte getekend door 3 betrokkenen. (de ondertekenaars van Spa en Leef)
dank bij voorbaat om deze zaak te willen onderzoeken en ons/mij op de hoogte te willen brengen van uw conclusies.”

De gemeentesecretaris van Zaventem stuurt op 12 december 2012 een e-mail aan het agentschap voor Binnenlands Bestuur, afdeling Vlaams-Brabant, met de vraag wie dit bezwaar moet behandelen, waarop het agentschap op 13 december 2012 antwoordt:

“Overeenkomstig artikel 45 § 2 van het Gemeentedecreet gaat de voorzitter van de gemeenteraad na of de gezamenlijke akte van voordracht ontvankelijk is. Tijdens de installatievergadering zal men dus inderdaad moeten oordelen over de ontvankelijkheid van de voordracht(en) en hieromtrent een beslissing nemen. Gemeenteraadsleden die niet akkoord gaan met de beslissingen (en eventuele verkiezing en eedaflegging van de schepenen) kunnen zich met een bezwaarschrift richten tot de raad voor verkiezingsbetwistingen op basis van artikel 13 van het Gemeentedecreet (dit kan hen worden meegedeeld).”

3.5. Op de installatievergadering van de gemeenteraad van Zaventem van 2 januari 2013 wordt de voormelde gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen van 30 oktober 2012 ontvankelijk verklaard.

Het bezwaar van E. Rennen wordt afgewezen omdat “de ingediende stukken [...] absoluut niet [kunnen] aanzien worden als een geldige voordrachtsakte wegens manifeste onvolledigheid” en “vermits er geen tweede voordrachtsakte – andere dan deze ingediend bij de gemeentesecretaris op 30 oktober 2012 – wordt voorgelegd, is er geen enkel materieel bewijs dat er 9 mensen twee voordrachtsaktes zouden ondertekend hebben”.

Na de behandeling en de afwijzing van het bezwaar van E. Rennen, verklaart de gemeenteraad op de installatievergadering van 2 januari 2013 dat de volgende gemeenteraadsleden zijn verkozen tot schepenen:

1ste schepen Godelieve (Lieve) Wierinck

voor de periode van 1 januari 2013 tot 31 december 2015

met als opvolger: Ingrid Holemans

voor de periode van 1 januari 2013 tot 31 december 2018

2de schepen Ingrid Holemans

voor de periode van 1 januari 2013 tot 31 december 2015

met als opvolger: Wim Desloovere

voor de periode van 1 januari 2016 tot 31 december 2018

3de schepen Eric Van Rompuy

4de schepen Amy Gille

5de schepen Dirk Philips

6de schepen Piet Ockerman

7de schepen Peter Rosel

voor de periode van 1 januari 2013 tot 31 december 2015

met als opvolger: Anne Lefevre

voor de periode van 1 januari 2016 tot 31 december 2018.

Op dezelfde installatievergadering neemt de gemeenteraad akte van de aanstelling van A. Lefevre als voorzitter van de gemeenteraad van Zaventem voor de periode van 2 januari 2013 tot 31 december 2015, waarna zij opgevolgd zal worden door P. Rosel en wordt S. Jacobs verkozen tot lid van de raad voor maatschappelijk welzijn van Zaventem.

3.6. Op de installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn van Zaventem, op 7 januari 2013, wordt S. Jacobs verkozen als voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

3.7. Met een op 7 januari 2013 gedagtekend bezwaarschrift, met bijlagen, meldt E. Rennen aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Vlaams-Brabant dat vijf gemeenteraadsleden die het mandaat hebben opgenomen van schepen (L. Wierinck, P. Ockerman, A. Gille), van gemeenteraadsvoorzitter (A. Lefevre) en van OCMW-voorzitter (S. Jacobs) en nog vijf andere gemeenteraadsleden (W. Driesen, R. De Mol, F. Dahdouh-Guebas, J. -P. Martens en N. Tavitian), twee akten van voordracht hebben ondertekend. Onder verwijzing naar artikel 45 van het gemeentedecreet, vraagt hij deze zaak te willen onderzoeken en “de mandaten als Schepen van Lieve Wierinck, Piet Ockerman en Amy Gille, het mandaat als gemeenteraadsvoorzitter van Anne Lefevre evenals het mandaat van OCMW voorzitter Sonja Jacobs nietig [te verklaren] en desgevolgd de verkiezing van deze mandaten [te annuleren]”.

Op 10 januari 2013 meldt de Raad voor Verkiezingsbetwistingen aan de betrokken leden van Open Vld en Sp.a-Groen-Leef! dat E. Rennen een bezwaar heeft ingediend tegen het feit dat zij twee voordrachtsakten zouden hebben getekend bij de coalitievorming te Zaventem. De bezwaarde, de betrokken leden van Open Vld en Sp.a-Groen-Leef!, alsook het college van burgemeester en schepenen, worden uitgenodigd op de openbare terechtzitting van 22 januari 2013.

Op de zitting van 22 januari 2013 beslist de Raad voor Verkiezingsbetwistingen over te gaan tot het horen van W. Desloovere als getuige, en tot het oproepen en horen van de betrokken leden van Open Vld en Sp.a-Groen-Leef!

F. Dahdouh-Guebas, W. Driesen en P. Ockerman laten zich verontschuldigen om professionele redenen.

Op de openbare terechtzitting van 29 januari 2013 zijn de oproepen (en niet verhinderde) partijen alsook hun raadslieden aanwezig, met uitzondering van J. -P. Martens en N. Tavitian.

W. Desloovere wordt gehoord en aan L. Wierinck en A. Gille worden vragen gesteld, alsook worden de aanwezige betrokken partijen en hun raadslieden gehoord in hun argumenten.

3.8. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Vlaams-Brabant neemt vervolgens op 12 februari 2013 de thans bestreden beslissing om het bezwaar van 7 januari 2013 van E. Rennen ontvankelijk, deels ongegrond en deels gegrond te bevinden.

Meer bepaald wordt:

- 1) het niet bewezen geacht dat Open Vld-verkozenen W. Driesen, R. De Mol, A. Lefevre, S. Jacobs en L. Wierinck “een dubbele voordracht hebben getekend”;
- 2) het bewezen geacht dat Sp.a-Groen-Leef!-verkozenen A. Gille, F. Dahdouh-Guebas, J. -P. Martens en N. Tavitian “nog andere voordrachten van burgemeester en schepenen hebben getekend”;
- 3) het van Open Vld-verkozene P. Ockerman enkel bewezen geacht dat hij “meer dan één gezamenlijke voordracht voor een burgemeester heeft getekend”;
- 4) de verkiezing van de schepenen van de gemeente Zaventem ongeldig verklaard aangezien door de ongeldigverklaring van de handtekeningen van A. Gille, F. Dahdouh-Guebas, J. -P. Martens en N. Tavitian op de op 30 oktober 2012 neergelegde akte van voordracht van kandidaat-schepenen niet langer de vereiste dubbele meerderheid wordt bereikt.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen overweegt hiertoe:

“1. Vooraf wenst de Raad op te merken dat het moderne bewijsrecht steeds meer wordt beheerst door het loyauteitsbeginsel (S. Stijns, Verbin-tenissenrecht, Brugge, die keure, 2009, 156). In sommige omstandigheden is het echter onmogelijk om partijen te dwingen tot loyale medewerking. In deze zaak is dit overduidelijk het geval.

2. De Raad twijfelt er niet aan, op grond van het mailverkeer tussen Open Vld-voorzitter Wim Desloovere en verzoeker, dat er oorspronkelijk een meerderheid werd gezocht en gevonden om Lieve Wierinck (Open VLD) voor te dragen als burgemeester. Later werd een andere meerderheid gevormd en werd Francis Vermeiren (Open VLD) voorgedragen. Dit werd ook door geen enkele partij ontkend tijdens de hoorzittingen.

In rechte is dit evenwel niet pertinent. De Raad mag enkel nagaan of er al dan niet sprake is in hoofde van sommige gemeenteraadsleden van het tekenen van een dubbele voordracht.

Bovendien moet de Raad oordelen op grond van de relevante en bewezen rechtsfeiten. In deze zaak is dit echter moeilijk, daar verzoeker weliswaar vele elementen aanvoert, maar deze door de andere partijen welhaast systematisch worden betwist. Verzoeker moet echter niet alleen voldoen aan de aanvoeringslast, maar tevens aan de bewijslast. Dit houdt in dat de betwiste feiten dienen te worden bewezen.

3. Verzoeker legt een kopie voor van blz. 25 van een voordrachtsakte van schepenen, waarop de handtekeningen staan van N-VA mandatarissen en van Dahdouh-Guebas Farid (Sp.a), Amy Gille (Sp.a), Jean-Paul Martens (Leef) en Nicolas Tavitian (Groen). Tevens legt hij een kopie voor van blz. 9 van een akte van voordracht van een burgemeester 'Wierinck', door dezelfde getekend. Dit document is getekend door de reeds genoemde mandatarissen en bevat tevens de naam van een aantal mandatarissen van CD&V, maar deze hebben niet getekend.

Verzoeker legt ook een 'draft' neer van een bestuursakkoord.

Op de zitting van 22 januari 2013 stelt verzoeker dat er kort na de verkiezingen van 14 oktober een bestuursakkoord bestond tussen N-VA, Sp.a Leef Groen en bovenvermelde gemeenteraadsleden van Open VLD. De vernoemde gemeenteraadsleden van Open VLD zouden op een andere bladzijde de voordracht hebben getekend. Deze bladzijde bestaat, volgens verzoeker, maar hij kan ze niet neerleggen. Hij heeft er nooit een kopie van gekregen.

Zoals hoger gesteld ontkennen de betrokken VLD-mandatarissen bij monde van hun raadsman dat ze dergelijk document hebben getekend.

Op de bladzijde van de akte van voordracht van een burgemeester staat een naam ingevuld op de daarvoor voorziene plaats, namelijk 'Wierinck'. Dit is niet het geval voor de bladzijde van de akte tot voordracht van schepenen, die geen plaats voorziet voor het invullen van de namen. Op de vraag of de namen van de schepenen al waren ingevuld op de akte op het ogenblik dat verzoeker de voordracht tekende, antwoordt hij ontkennend.

4. De neergelegde pagina's beantwoorden aan de modellen van voordracht als beschikbaar is op de website www.vlaanderenkiest.be.

Het gaat om een kopie en niet om het origineel.

[...]

Men kan ook in deze in alle redelijkheid niet betwisten dat de kopie die wordt voorgelegd, een kopie is van een origineel dat blijkbaar verdwenen is, onvindbaar is of vernietigd werd. Niemand heeft dit betwist, daar geen enkele betrokken partij argumenteert dat het gaat om een vervalst stuk. Alle betrokken partijen aanvaardden aldus dat het gaat om een fotokopie van een origineel dat daadwerkelijk heeft bestaan. Alleen over de draagwijdte van het origineel – werkdocument of voordracht – bestaat er onenigheid.

5. Verzoeker stelt dat Wim Desloovere – voorzitter Open VLD Zaventem – belast was met het ophalen van de handtekeningen.

Volgens verzoeker zijn de onderhandelingen afgesprongen 18 oktober, onder druk van lijstduwer en uittredend burgemeester Francis Vermeiren (Open VLD). Francis Vermeiren zou, om zelf nog enkele jaren burgemeester te kunnen blijven alvorens de sjerp over te dragen aan Lieve Wierinck, de betrokken VLD-mandatarissen onder druk hebben gezet om hun handtekening terug te trekken.

6. De bladzijden van een akte van voordracht die door verzoeker worden neergelegd, werden per mail aan verzoeker bezorgd door schepen Amy Gille (Sp.a). Als bewijs hiervan legt hij een mail voor, verzonden op donderdag 23 oktober 2012 van op een mailadres van Amy Gille. Het in PDF toegevoegde document heet 'getekende voordracht.pdf'.

Amy Gille bevestigt ter zitting de authenticiteit van deze mail.

7. Verzoeker legt ook een ontwerp voor van persbericht opgesteld door Wim Desloovere. Het werd op woensdag 17 oktober 2012 door Wim Desloovere toegestuurd aan verzoeker en aan Amy Gille. In de mail is sprake van een 'draft vh persbericht'. Volgens deze draft worden de mandaten te Zaventem als volgt ingevuld:

Burgemeester: Lieve Wierinck (Open VLD)

3 schepenen voor Open VLD: Piet Ockerman, Anne Lefèvre en Sonja Jacobs

Gesplitst mandaat OCMW-voorzitter voor Open VLD: Wim De Sloovere (laatste 3 jaar)

3 schepenen voor N-VA: Eric Rennen (= verzoeker in onderhavig geding), Luc Vander Elst en Roger Artois

1 schepen voor Sp.a Leef Groen: Amy Gille

Gesplitst mandaat OCMW-voorzitter voor Sp.a Leef Groen: Jean-Paul Martens (eerste 3 jaar)

8. Verzoeker legt ook de afgewerkte versie van dit persbericht neer. Het werd door Wim Desloovere, per mail, verstuurd op 17 oktober 2012 aan Eric Rennen, Amy Gille, Katrien Eggers en Lieve Wierinck. Uit de mail blijkt de bedoeling om het persbericht later op de dag of de dag nadien te versturen. Het persbericht vermeldt als auteurs Lieve Wierinck, Erik Rennen en Amy Gille.

Deze afgewerkte versie bevat dezelfde namen en mandatenverdeling als de 'draftversie'.

Het bestaan van deze 'draft' en de definitieve versie van het persbericht, worden door de andere betrokken partijen niet betwist.

9. Verzoeker legt ook mailverkeer neer. Hieruit blijkt dat verzoeker op 18 oktober om 10:57, schrijft aan Wim Desloovere:

'Wim,

Volgens ons zou de beste optie toch zijn om bij het originele plan te blijven

Piet moet zich realiseren dat als hij toegeeft aan de druk van Vermeiren hij eigen tweemaal verliest: 1) hij is afdreigbaar en dus onbetrouwbaar 2) hij wordt geen schepen meer

Als hij hier goed over nadenkt, heeft hij volgens mij maar één optie: zijn moed in zijn twee handen nemen en voluit de kaart Lieve trekken

Mvg
Erik'

Wat later, om 11:16, antwoordt Wim Desloovere hierop: 'Ik denk het ook'.

10. Gelet op de context kan 'Piet' niemand anders zijn dan Piet Ockerman. Deze werd bij beslissing van 22 januari 2013 door de Raad uitgenodigd om in persoon te verschijnen. Hij was echter niet in persoon aanwezig op de zitting van 29 januari 2013. De Raad heeft hem hierover geen vragen kunnen stellen.

De raadsman van Piet Ockerman heeft bij mail van 28 januari 2013 aan de Raad een mail overgemaakt die zou afkomstig zijn van Piet Ockerman en waarin Piet Ockerman stelt 'nooit een dubbele handtekening geplaatst te hebben op een voordrachtsakte'.

Deze mail werd op 25 januari verstuurd van op het mailadres [...]@yahoo.com.

Dit stuk is echter geen getekende verklaring. Het gaat dus om een stuk waarvan de Raad niet eens met zekerheid kan nagaan of het wel kan worden toegerekend aan Piet Ockerman. Bovendien wordt de bewering vervat in de mail, door verzoeker uitdrukkelijk betwist.

11. Tijdens het getuigenverhoor (zie proces-verbaal van getuigenverhoor van 29 januari 2013), verklaart Wim Desloovere dat hij zich wel kan herinneren dat alle N-VA-leden de documenten hebben getekend en hij heeft de handtekeningen zien zetten van enkele Sp.a-leden.

Op de vraag of hij ook leden van Open VLD hebben getekend, antwoordt hij: 'Ik kan dit niet bevestigen. Ik kan mij dit niet herinneren'.

12. Uit het mailverkeer dat wordt neergelegd blijkt verder dat er op donderdag 18 oktober eerst een telefonisch gesprek was tussen Wim Desloovere en een ambtenaar van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Daarna stuurt Wim Desloovere de gegevens betreffende de bevoegde ambtenaar om 11:21 door naar Erik Rennen, samen met het volgende bericht :

'Deze mevrouw is verantwoordelijk voor de voordrachten binnen onze provincie. Zij bevestigde mondeling dat Piet dit niet kan herroepen. Ik vraag een schriftelijke bevestiging. mvg'

Om 11:21 richt Wim Desloovere volgende mail aan het agentschap voor binnenlands bestuur:

'Geachte Mevrouw,

Ik verwijs graag naar uw gesprek met Mevr. [...]

Eén van onze gemeenteraadsleden heeft de voordracht voor burgemeester getekend en wenst daar nu op terug te komen.

Onder grote morele druk heeft hij een verklaring ondertekend dat hij zijn handtekening wenst te herroepen.

Kan u me aub zeggen of dit mogelijk is of niet? Mvg

Wim Desloovere

Het agentschap binnenlands bestuur antwoordt om 13:45 dat het herroepen van een handtekening niet decretaal is voorzien. Het agentschap adviseert dat een voordrachtsakte, eens gehandtekend, niet kan worden aangepast.

Wim Desloovere stuurt deze mail om 13:53 door aan verzoeker, met als commentaar 'dit is dus bindend'.

Uit het antwoord van verzoeker van dezelfde dag 14:03 blijkt dat de handtekeningen van Groen nog ontbreken. Men leest:

'Dus als de handtekening van Groen er is moeten we er voor gaan. (...) Heb jij Piet al gecontacteerd ivm zijn bindende handtekening?'. De bladzijden van de voordrachtsakten die worden neergelegd bevatten wel de handtekeningen van Groen. Het tekenen van de documenten was dus volop aan de gang.

Op deze mail antwoordt Wim Desloovere om 14:12 (onderwerp: voordracht schepenen):

'Ik laat piet nu even met rust.

Wacht op nieuws van lieve. Ze zit nog steeds op het gemeentehuis'

Deze mail kan moeilijk anders worden gelezen, als dat er op dat moment onderhandelingen bezig waren tussen lijsttrekker Lieve Wierinck en uit-tredend burgemeester Francis Vermeiren. Gelet op de context, kan de 'Piet' die wordt genoemd in twee mails van Wim Desloovere onmogelijk iemand anders zijn dan Piet Ockerman.

13. Tijdens het getuigenverhoor verklaart Wim Desloovere (zie proces-verbaal van getuigenverhoor van 29 januari 2013) dat de mail aan binnenlands bestuur 'een hypothetische vraag' betrof. Hij erkent wel dat de mails authentiek zijn en dit wordt ook niet betwist door een andere partij.

Op de opmerking dat de mail allesbehalve hypothetisch is geformuleerd - wel integendeel, de mail is affirmatief geschreven - antwoordt Wim Desloovere dat Lieve Wierinck hem had gevraagd bij ABB te informeren wat er moest gebeuren in het geval dat iemand twee akten zou hebben getekend. Verder ontwijkt Wim Desloovere het antwoord op de vraag hoe hij dan op de naam van 'Piet' komt, door te stellen zich niets meer te herinneren of niets meer aan zijn verklaring te kunnen toevoegen.

De stelling dat het om een 'hypothetische vraag' zou gaan, is niet in overeenstemming met de teneur van de hoger geciteerde mail. Daarin wordt wel degelijk gesteld dat een welbepaald mannelijk gemeenteraadslid een voordracht heeft getekend en daarop wenst terug te komen. Bovendien verwijst de mail naar de specifieke omstandigheden die dit gemeenteraadslid ertoe nopen om de handtekening te herroepen. Dit is overduidelijk een vraag betreffende één concreet geval, en geen louter hypothetische vraag voor het geval zo een probleem zich zou voordoen.

14. Tijdens de zitting van 29 januari 2013 stelt Lieve Wierinck dat zij aan Wim Desloovere heeft gevraagd om een affirmatieve mail te sturen en geen hypothetische, daar er anders waarschijnlijk geen antwoord ging komen.

Dit antwoord is niet echt geloofwaardig. Als modern bestuur antwoordt ABB immers op alle mails, ook de hypothetisch geformuleerde mails.

Er wordt overigens noch door Wim Desloovere, noch door Lieve Wierinck toegelicht waarom ze met deze hypothese bezig waren. Indien ze met de hypothese bezig waren, dan is de meest waarschijnlijke verklaring dat ze met dit probleem werden geconfronteerd.

Over de inhoud van de mail spreekt Lieve Wierinck zich niet uit. Ze stelt: 'Ik stond er niet bij toen deze werd verstuurd'.

Op de vraag of zij aan Wim Desloovere de naam van Piet Ockerman heeft gemeld antwoordt Lieve Wierinck: 'Ik kan me niet herinneren of ik Piet, Charel of Jan heb gezegd'.

Feit is echter dat er een 'Piet' in aanmerking kwam om de akte van voordracht te ondertekenen, namelijk Piet Ockerman, maar geen 'Charel of Jan'.

Ze stelt wel 'Piet was in twijfel'. Indien Piet Ockerman echter nog geen akte had getekend, over wat was hij dan in twijfel? Hij zou kunnen in twijfel geweest zijn over de vraag of hij Lieve Wierinck, dan wel Francis Vermeren zou voordragen. Uit de omstandigheden blijkt echter dat er meer dan dat aan de hand was. Indien Piet Ockerman enkel twijfelt wie hij gaat steunen en nog geen voordracht heeft ondertekend, dan was er toch geen enkele reden om de mail te sturen naar binnenlands bestuur? Waarom zou men toch maar aan binnenlands bestuur vragen wat de gevolgen zijn van een dubbele voordracht, indien er op dat ogenblik nog niemand werd voorgedragen?

15. In het arrest nr. 173.361 van 10 juli 2007 inzake de verkiezing van de schepenen en de leden van de Raad voor maatschappelijk welzijn te Boechout, heeft de Raad van State beslist:

'De Raad voor Verkiezingsbetwistingen heeft zijn bestreden beslissing gesteund op de overweging dat niet kan worden aanvaard dat de ondertekenaars van het betwiste document de wil en de bedoeling hadden om dit als een gezamenlijke akte van voordracht te beschouwen. De Raad leidt dit af uit het feit dat het origineel van de kwestieuze voordrachtsakte nooit is neergelegd en dat 'het rechtstreeks plaatsnemen van de handtekening op papier, zonder tussenstappen zoals een fotokopieerapparaat, een essentieel element vormt van de handtekening'. Voorts overweegt de Raad dat het de bedoeling van de wetgever is geweest om 'overloperij of postjesjagerij te beteugelen' en dat daarvan 'in deze situatie' geen sprake is.

Het standpunt van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen dat de ondertekenaars van de kwestieuze akte niet de wil en de bedoeling zouden hebben gehad om ze als een gezamenlijke akte van voordracht te beschouwen, kan in zijn algemeenheid niet worden bijgevallen. Uit niets blijkt dat niet minstens op het ogenblik van de ondertekening die wil en bedoeling bij alle ondertekenaars wel degelijk aanwezig was. Dat de kwestieuze voordrachtsakte alleen maar een informeel document zou zijn geweest waarin de voorlopige stand van de coalitiebesprekingen werd genoteerd, is niet meer dan een gratuite *a posteriori*-bewering. Het aangewende modelformulier vermeldt immers, zoals verzoekers terecht laten gelden, duidelijk de aard van de akte en waarschuwt voor de gevolgen van de dubbele ondertekening van een voordrachtsakte.

Dat niet zou voldaan zijn aan de *ratio legis* van de sanctie van artikel 45, § 1, eerste lid, van het gemeentedecreet, kan evenmin

worden aangenomen. Alleszins werd door de betrokken verkozenen het gegeven woord, dat is veruitwendigd door de ondertekening van de kwestieuze akte, niet gestand gedaan. Welnu het is een vorm van overloperij als een groep zijn gegeven woord om een bestuursmeerderheid te vormen niet getrouw blijft teneinde een anders samengestelde meerderheid te vormen’.

16. De Raad maakt zich de redenering gevolgd door de Raad van State eigen. Politici die dergelijk document ondertekenen weten – of behoren toch te weten – waar ze mee bezig zijn. Elke politicus kent dat aangewende formulier en weet wat de gevolgen zijn van de ondertekening van dat document. De Raad van State stelt terecht dat het aangewende modelformulier de aard vermeldt van de akte en waarschuwt voor de gevolgen van de dubbele ondertekening van een voordrachtsakte.

Het ondertekenen van een akte van voordracht is een proces. Het begint met een eerste handtekening, vervolgens een tweede en zo verder. In normale omstandigheden zal op een bepaald moment de voordrachtsakte volledig zijn ingevuld en ondertekend. Dit belet echter niet dat wanneer de eerste kandidaat zijn handtekening plaatst, hij of zij al een voordracht tekent. Hij of zij heeft namelijk de bedoeling iemand voor te dragen.

Diegene die een blanco-voordracht tekent, tekent ook een voordracht. Hij of zij laat dan weliswaar aan de partijinstanties over om de coalitie te vormen en de verdere namen in te vullen, maar hij of zij heeft zijn bevoegdheid om een voordracht te tekenen uitgeput. Ook wie een blanco-voordracht tekent wordt geacht te weten waar hij of zij mee bezig is.

Dat geldt zelfs voor het geval enkel de afzonderlijke bladzijden worden getekend los van de rest van de akte. In de hoofding van de afzonderlijke bladzijden wordt immers duidelijk vermeld dat het om een voordrachtsakte gaat. Die vermelding op elk afzonderlijk blad van de akte heeft juist de bedoeling om elke mogelijke twijfel over de draagwijdte van de handtekening, hetzij in hoofde van de ondertekenaar, hetzij in hoofde van derden, ongedaan te maken.

Bovendien dient er op gewezen dat de akte van voordracht van een burgemeester wel degelijk iemand voordraagt die identificeerbaar is, namelijk ‘Wierinck’. Gelet op de context kan dit enkel gaan over Lieve Wierinck, lijsttrekker Open VLD.

In het arrest nr. 173.361 van 10 juli 2007 inzake de verkiezing van de schepenen en de leden van de Raad voor maatschappelijk welzijn te Boechout, heeft de Raad van State beslist in dezelfde zin:

‘Ook de omstandigheid dat de voordrachtsakte slechts de handtekening bevatte van elf verkozen gemeenteraadsleden, derhalve niet was ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezing deelnamen en bijgevolg geen gezamenlijke verkiezing van de schepenen kon meebrengen, belet niet dat de akte als een gezamenlijke akte van voordracht te beschouwen is’.

De argumentatie ontwikkeld in de neergelegde memories, als zou er pas sprake zijn van een voordracht wanneer iedereen heeft getekend, is dan ook onjuist. Er is een voordracht in hoofde van een gemeenteraadslid, van

zodra deze zijn bevoegdheid om iemand voor te dragen heeft gebruikt door zijn handtekening te plaatsen op de daartoe bestemde bladzijde van de akte van voordracht.

17. De bewering dat de voordrachtsakte een informeel document of een werkdocument is, is dan ook vaak een gratuite a posteriori-bewering. Dergelijke bewering kan, zoals ook de Raad van State stelt in het geciteerde arrest nr. 173.361, in haar algemeenheid niet worden bijgevalen. Dergelijk document kan enkel een werkdocument of een informeel document zijn indien er voldoende precieze en eensluidende gegevens worden aangebracht die dit aantonen.

Wanneer een politicus de daartoe bestemde pagina van het document dat beschikbaar is op de website www.vlaanderenkiest.be als akte van voordracht tekent, dan heeft deze politicus in beginsel een akte van voordracht getekend en zijn of haar bevoegdheid om zo een voordracht te tekenen uitgeput. In beginsel gaat het dus niet om een werkdocument of een informeel document. Het kan enkel om een werkdocument gaan indien uit de specifieke bewezen omstandigheden blijkt dat het de uitdrukkelijke bedoeling was van partijen om dit document te beschouwen als een werkdocument of een informeel document. Zo bijvoorbeeld wanneer partijen op het document schrijven 'werkdocument', of wanneer uit briefwisseling of mailverkeer deze uitdrukkelijke bedoeling blijkt.

18. De Raad zal nu in hoofde van alle betrokkenen nagaan of bewezen is dat zij een voordracht hebben getekend.

19. Wat betreft Wim Driesen, Robert De Mol, Anne Lefevre, Sonja Jacobs en Lieve Wierinck (allen Open VLD) stelt de Raad vast dat ze nauw bij de onderhandelingen waren betrokken. Dit wordt ook niet ontkend. Bovendien is voor een voordracht een meerderheid van de eigen lijst nodig, dit is minstens 6 op 11. De namen die verzoeker aanvoert van verkozenen voor Open Vld zijn net 6 namen. Er zijn dan ook aanwijzingen dat ze heel nauw betrokken waren bij deze operatie.

Verzoeker voert aan dat betrokkenen hebben getekend. Hij voldoet aldus aan de aanvoeringslast. Het aangevoerde wordt echter betwist, zodat dient nagegaan of verzoeker dit ook kan bewijzen. Er wordt geen stuk voorgelegd waaruit dit zou blijken. Men kan dit ook niet afleiden uit het mailverkeer dat wordt neergelegd.

De Raad is dan ook van mening dat niet bewezen is dat Wim Driesen, Robert De Mol, Anne Lefevre, Sonja Jacobs en Lieve Wierinck een dubbele voordracht hebben getekend.

20. Wat betreft Amy Gille, Dahdouh-Guebas Farid, Jean-Paul Martens en Nicolas Tavitian wordt een blad neergelegd van een akte van voordracht van schepenen waarop betrokkenen hebben getekend, evenals een akte van voordracht van een burgemeester waarop ze hebben getekend. Op de akte van voordracht van de burgemeester wordt de kandidaat op de daartoe voorziene plaats vermeld, namelijk Lieve Wierinck.

Op de zitting van 29 januari 2013 is gebleken dat toen Amy Gille (Sp.a) op donderdag 23 oktober 2012 aan verzoeker een mail verstuurt, met als toegevoegd document 'getekende voordracht.pdf', zij niet wist dat de onderhandelingen tussen N-VA en Open VLD reeds waren afgesprongen op

18 oktober. Zij dacht dat de onderhandelingen op dat ogenblik nog volop bezig waren.

Op de vraag hoe dit komt legt ze uit dat ze nog met de leden van haar kartel aan het onderhandelen was. Dit ging niet makkelijk, ook al omdat een lid in het buitenland was. Het document is dus meerdere malen per mail verstuurd. Amy Gille zegt het document per mail te hebben ontvangen en het droeg toen al de naam 'getekende voordracht.pdf'. Ze heeft naar eigen zeggen het document zelf niet aangemaakt onder deze naam. Zij stelt dat het in haren hoofde nog om een werkdocument ging, waarmee ze heeft getracht de andere leden van het kartel te overtuigen.

Zoals hoger gesteld houdt het tekenen van dergelijk document in beginsel een voordracht in, tenzij er voldoende specifieke bewezen omstandigheden zijn, waaruit blijkt dat het de uitdrukkelijke bedoeling was om dit document te beschouwen als een werkdocument of een informeel document. In deze wijzen alle elementen er echter op dat het wel degelijk de bedoeling was om kandidaten voor te dragen. Het PDF document draagt bovendien de naam 'getekende voordracht.pdf', wat aantoont dat het wel degelijk een akte van voordracht is en geen werkdocument. Geen enkel element laat toe te stellen dat het een werkdocument of een informeel document zou zijn.

Uit de stukken overgemaakt door de gemeente Zaventem blijkt tevens dat Amy Gille, Dahdouh-Guebas Farid, Jean-Paul Martens en Nicolas Tavitian nog andere voordrachten van burgemeester en schepenen hebben getekend.

De artikelen 45 en 59 van het Gemeentedecreet bepalen dat niemand meer dan één gezamenlijke akte van voordracht kan ondertekenen. Overtreding van dit verbod heeft in alle akten van voordracht de ongeldigheid tot gevolg van alle handtekeningen geplaatst in strijd met dit voorschrift. Een verkozene die meer dan één akte van voordracht ondertekent, kan voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadscommissie of lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De Raad acht bewezen dat Amy Gille, Dahdouh-Guebas Farid, Jean-Paul Martens en Nicolas Tavitian meer dan één gezamenlijke voordracht hebben getekend.

21. Wat betreft Piet Ockerman.

De formulering van de hoger geciteerde mail gericht door Wim Desloovere aan ABB is op zich heel duidelijk: 'Eén van onze gemeenteraadsleden heeft de voordracht voor burgemeester getekend en wenst daar nu op terug te komen. Onder grote morele druk heeft hij een verklaring ondertekend dat hij zijn handtekening wenst te herroepen'. Iemand die zijn handtekening wenst te herroepen, heeft zijn handtekening gezet.

Uit de verdere context van het hoger geciteerde mailverkeer afkomstig van Open VLD-voorzitter Wim Desloovere blijkt dat dit gaat om Piet Ockerman.

In de tweede memorie (blz. 39) argumenteert mr. Derveaux, dat de voordrachtsaken niet zijn gedateerd, zodat men niet weet of Ockerman 'als

verkozene' de documenten heeft getekend. Misschien is er sprake van een handtekening van voor de verkiezingen. Deze stelling mist echter feitelijke grondslag. Uit het geciteerde mailverkeer -waarvan Wim Desloovere tijdens het getuigenverhoor de authenticiteit heeft bevestigd- blijkt wel degelijk dat Ockerman als verkozene heeft getekend. De mails dateren immers van na de verkiezingen.

Er bestaat dan ook niet de minste twijfel dat Piet Ockerman een akte van voordracht voor de burgemeester heeft getekend. Deze akte van voordracht bevat bovendien de naam van een voorgedragen kandidaat. Dit blijkt uit de vermelding 'Wierinck' bovenaan het document. Deze vermelding kan in deze context niet anders dan slaan op Lieve Wierinck, lijsttrekker bij de gemeenteraadsverkiezingen voor Open VLD.

De ondertekende akte betreft echter een akte tot voordracht van een burgemeester. Uit het mailverkeer kan niet worden afgeleid of er ook een akte met voordracht van schepenen werd ondertekend. Het is dan ook niet bewezen dat een akte tot voordracht van schepenen werd ondertekend door Piet Ockerman.

Artikel 59 van het Gemeentedecreet bepaalt dat niemand meer dan één gezamenlijke akte van voordracht van een burgemeester kan ondertekenen. Overtreding van dit verbod heeft in alle akten van voordracht de ongeldigheid tot gevolg van alle handtekeningen geplaatst in strijd met dit voorschrift. Een verkozene die meer dan één akte van voordracht ondertekent, kan voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadscommissie of lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De Raad acht bewezen dat Piet Ockerman meer dan één gezamenlijke voordracht voor een burgemeester heeft getekend.

22. De verkiezing tot schepen van Piet Ockerman en Amy Gille wordt dan ook ongeldig verklaard.

23. De voordracht van de schepenen op de installatievergadering van 2 januari werd, volgens de stukken overgemaakt door de gemeente, gesteund door 18 van de 31 gemeenteraadsleden. 11 van de 11 gemeenteraadsleden van Open VLD, 4 van de 4 gemeenteraadsleden van Sp.a Groen Leef hebben getekend, evenals 3 van de 3 gemeenteraadsleden van CD&V (Proces-verbaal van het onderzoek van de ontvankelijkheid van de akte van voordracht van de kandidaat-schepenen).

De handtekeningen geplaatst op de akte van voordracht voor de schepenmandaten van de gemeente Zaventem door Amy Gille, Dahdouh-Guebas Farid, Jean-Paul Martens en Nicolas Tavitian zijn echter ongeldig. Ter herinnering, wat Piet Ockerman betreft is niet bewezen of hij een tweede akte heeft ondertekend voor de schepenmandaten, zijn handtekening is dan ook geldig.

De vereiste dubbele meerderheid wordt dus niet langer bereikt. De Raad verklaart de verkiezing van de schepenen van de gemeente Zaventem dan ook ongeldig.

24. Zoals bepaald door het Gemeentedecreet, kunnen Piet Ockerman, Amy Gille, Dahdouh-Guebas Farid, Jean-Paul Martens en Nicolas Taviti-

an voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadscommissie of lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.

25. Wat de voordracht van de burgemeester betreft, komt het niet aan de Raad toe om de geldigheid van de voordracht te beoordelen, maar wel aan de Vlaamse Regering.”

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen beslist:

“Artikel 1

De verkiezing tot schepen van Piet Ockerman en Amy Gille wordt ongeldig verklaard, gelet op het tekenen van meerdere voordrachten.

Artikel 2

Piet Ockerman, Amy Gille, Dahdouh-Guebas Farid, Jean-Paul Martens en Nicolas Tavitian kunnen voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadscommissie of lid van de raad voor maatschappelijk welzijn

Artikel 3

De verkiezing van de overige schepenen van de gemeente Zaventem wordt ongeldig verklaard wegens het niet vervullen van de dubbele meerderheid.”

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

4. Bij een op 28 februari 2013 ter post aangetekend verzonden brief met ontvangstmelding heeft de griffie van de Raad van State het verzoekschrift in de zaak A. 208.018 aan L. Wierinck, A. Lefevre, S. Jacobs, W. Driesen en R. De Mol als belanghebbende partijen ter kennis gebracht.

Zij hebben dit respectievelijk ontvangen op 4 maart 2013, 6 maart 2013, 4 maart 2013, 1 maart 2013 en 5 maart 2013. Vanaf deze datum beschikten zij over een termijn van acht dagen om een memorie van antwoord in te dienen.

Tweede tot zesde belanghebbende partij hebben met een op 9 april 2013 ter post aangetekend verzonden schrijven een stuk met opschrift “memorie van wederantwoord” ingediend.

Zo dit stuk begrepen zou kunnen worden als een memorie van antwoord, is het laattijdig. Waar zij stellen dit stuk als “memorie van wederantwoord” in te dienen als repliek op de memorie van antwoord van eerste belanghebbende partij, dient te worden vastgesteld dat dergelijk procedurestuk ingediend door een belanghebbende partij niet is gekend in het algemeen procedure-reglement. Het stuk moet dus hoe dan ook uit het debat worden geweerd.

V. Omvang van het beroep - tegenvordering

5. In de beide zaken vraagt E. Rennen in zijn memorie van antwoord dat “zijn oorspronkelijk bezwaar wordt ingewilligd en aldus bijkomend voor bewezen wordt gehouden dat ook de heer Wim Driesen, de heer Robert De Mol, mevrouw Anne Lefevre, mevrouw Sonja Jacobs en mevrouw Lieve Wierinck, verkozenen voor Open VLD, een eerdere voordrachtakte hebben ondertekend en daar de in het decreet vastgestelde gevolgen aan te koppelen”. Hij handhaaft deze vordering in zijn laatste memories, met als argument dat het hoger beroep de integrale betwisting voor de Raad van State heeft gebracht.

6. De verzoekende partijen betwisten de ontvankelijkheid van dergelijke tegenvordering.

7. De Raad van State stelt vast dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Vlaams-Brabant uitspraak heeft gedaan over het bezwaar van E. Rennen met betrekking tot een “dubbele voordracht burgemeester en schepenen” te Zaventem en dat zowel in de eerste als in de tweede zaak de vernietiging gevraagd wordt van de integrale beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen van 12 februari 2013.

In die beslissing wordt uitspraak gedaan over het hele bezwaar van E. Rennen. Dat bezwaar betrof niet alleen de verkiezing van de schepenen, maar ook die van de voorzitter van de gemeenteraad en van de voorzitter van de OCMW-raad.

Voor de Raad van State, die oordeelt in hoger beroep en met volle rechtsmacht, ligt bijgevolg de gehele, origineel aangebrachte betwisting voor.

8. De vraag of E. Rennen een incidentele vordering vermag in te dienen met hetzelfde effect, is dan ook zonder relevantie.

Meer nog. Heeft E. Rennen bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen wezenlijk een probleem van dubbele handtekening door S. Jacobs aangeklaagd, dan kaart hij objectief bekeken daarmee, gelet op artikel 45 van het gemeentedecreet, de kwestie aan dat zij niet mocht worden verkozen als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn en dus, vervolgens, als OCMW-voorzitter.

VI. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel in de zaak A. 208.018

9.1. De eerste wettigheidskritiek van verzoeker in de zaak A.208.018 treft de procedure die is gevolgd door de eerste rechter: die rechter heeft de procedurevoorschriften van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet en het eigen huishoudelijk reglement miskend, het geheim van het beraad geschonden en, bovenal, verzoekers rechten van verdediging geschonden.

9.2. In een *eerste middelonderdeel* voert verzoeker aan, samengevat, dat het schrijven van E. Rennen aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen van 7 december 2012 wel degelijk een bezwaar was, zodat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen met betrekking tot dit bezwaar de voorgeschreven procedure van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet en van zijn huishoudelijk reglement had moeten volgen.

Verzoeker stelt dat op zijn argumenten in dit verband, zoals uiteengezet in zijn memorie, in de bestreden beslissing niet wordt geantwoord.

Volgens verzoeker is het niet toegelaten om telkens opeenvolgende bezwaarschriften neer te leggen die dezelfde problematiek tot voorwerp hebben, namelijk de beweerde dubbele handtekening op een akte van voordracht, met het oogmerk stukken aan het dossier te kunnen toevoegen, aangezien overeenkomstig artikel 210 LPKD slechts aanvullende stukken aan het dossier mogen worden toegevoegd “na indiening van het bezwaar indien deze niet bekend waren op het ogenblik van de indiening van het bezwaar”. Uit de feitelijke gegevens van de zaak blijkt dat Erik Rennen reeds op 23 oktober 2012 kennis had van de voorgelegde kopie van pagina 9 van het model van akte van voordracht van kandidaat-burgemeester. Bijgevolg mogen volgens verzoeker enkel de stukken gevoegd bij het bezwaar van 7 december 2012 in aanmerking worden genomen. Verzoeker wijst erop dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen over het bezwaar van 7 december 2012 uitspraak diende te doen binnen veertig dagen na ontvangst ervan, daargelaten of dit bezwaar al dan niet ontvankelijk was.

Verzoeker laakt ook dat de bodemrechter noch een adequaat register, noch een inventaris van stukken bijhoudt, zodat niet meer kan worden vastgesteld welke stukken bij het eerste dan wel bij het tweede bezwaar werden gevoegd.

9.3. Verzoeker stelt in een *tweede middelonderdeel* dat overeenkomstig artikel 215, § 2, LPKD de artikelen 204 tot 214 LPKD van overeenkomstige toepassing zijn op de verkiezing en benoeming van de schepenen vermeld in artikel 45 van het gemeentedecreet, met dien verstande dat alleen gemeenteraadsleden een bezwaar mogen indienen en dat de termijn van dertig dagen begint te lopen vanaf de installatievergadering van de gemeenteraad na algehele vernieuwing ervan.

Het voormeld artikel 215, § 2, LPKD verwijst niet naar de akte van voordracht van een kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad, kandidaat-burgemeester of voorzitter van de OCMW-raad. Dit houdt in dat de termijn van bezwaar tegen een dubbele handtekening op deze laatste akten van voordracht geen dertig dagen vanaf de installatievergadering is maar dertig dagen “zonder meer”, volgens verzoeker “redelijkerwijs vanaf de datum waarvan de verkozene die het bezwaar indient kennis heeft van de documenten waarop hij steunt om zijn bezwaar in te dienen”.

Aangezien E. Rennen van de voorgelegde kopie van pagina 9 van het model van akte van voordracht van kandidaat-burgemeester kennis heeft gekregen op 23 oktober 2012, zijn meer dan dertig dagen verstreken en is het door de Raad beoordeelde bezwaar ertegen dan ook laattijdig.

Verzoeker stelt dat de bestreden beslissing ook op dit argument niet ingaat.

9.4. In een *derde middelonderdeel* voert verzoeker aan dat in het bezwaar van 7 januari 2013 uitdrukkelijk wordt verwezen naar artikel 45 van het gemeentedecreet, maar niet naar artikel 59 van het gemeentedecreet. Verzoeker meent dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen *ultra petita* uitspraak heeft gedaan door “(1) in de beoordeling van de rechtsgronden te verwijzen naar artikel 59 van het Gemeentedecreet, welke nooit ter sprake is gekomen en (2) door met toepassing van artikel 59 van het Gemeentedecreet een oordeel te vellen over een document waarvan wordt gesteld dat het zou gaan over een akte van voordracht van een kandidaat-burgemeester”.

9.5. Tot slot zet verzoeker in een *vierde middelonderdeel* uiteen dat de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen het geheim van het be-raad heeft geschonden en dat er sprake is van een schijn van partijdigheid. Ook uit hij kritiek op de (motivering van) de tussenbeslissing van 22 januari 2013 en op het ontbreken van het proces-verbaal van de zitting van 22 januari 2013. Deze

laatste stukken bevonden zich niet in het dossier noch zijn ze, ondanks uitdrukkelijke vraag, aan hem ter kennis gebracht. Verzoeker heeft hierover zijn voorbehoud geformuleerd waarop in de bestreden beslissing niet is geantwoord.

Uiteenzetting van het middel in de zaak A.208.077

10. De verzoekers in de zaak A. 208.077 voeren volgens een gelijklopende redenering ook aan, eensdeels, dat het schrijven van E. Rennen van 7 december 2012 ten onrechte als enkel een vraag om advies is gekwalificeerd door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en, anderdeels, dat die Raad *ultra petita* heeft geoordeeld door ook een inbreuk op artikel 59, § 1, van het gemeentedecreet te onderzoeken.

Evenwel verklaren zij in hun laatste memorie, dat zij na lectuur van het auditoraatsverslag niet langer deze grieven handhaven. De beoordeling hierna betreft dan ook enkel nog de procedurele wettigheidsbezwaren die in de eerste zaak zijn aangevoerd.

Beoordeling

11. Luidens artikel 13 van het gemeentedecreet, respectievelijk de artikelen 15 en 22 van het decreet van 19 december 2008 ‘betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’ (hierna: het OCMW-decreet) is de Raad voor Verkiezingsbetwistingen onder meer bevoegd uitspraak te doen over geschillen die rijzen in verband met de verkiezing van de schepenen, de voorzitter van de gemeenteraad of de leden en de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

12. Schepenen worden verkozen “door de gemeenteraad onder de gemeenteraadsleden” (art. 45, § 1, gemeentedecreet). Pas nadat de raadsleden de eed hebben afgelegd, wordt de ontvankelijkheid onderzocht van een gezamenlijke akte van voordracht, onder meer omdat enkel de handtekeningen van de raadsle-

den die de eed hebben afgelegd in aanmerking worden genomen (art. 45, § 2, gemeentedecreet). Een bezwaar tegen de verkiezing mag alleen worden ingediend door de gemeenteraadsleden en de termijn van dertig dagen waarover zij daartoe beschikken begint te lopen vanaf de installatievergadering van de gemeenteraad (art. 215, § 2, LPKD).

Wat de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn betreft, zijn alleen de gemeenteraadsleden en de personen die voorkomen op de voordrachtsakte, gerechtigd om bezwaar in te dienen (art. 15, § 2, OCMW-decreet).

Voor de verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad en van de OCMW-voorzitter gelden artikel 8 van het gemeentedecreet en artikel 53 van het OCMW-decreet; deze bepalingen zijn met artikel 45 van het gemeentedecreet, *mutatis mutandis*, vergelijkbaar.

De sanctie waarin artikel 45, § 1, van het gemeentedecreet voorziet in het geval van ondertekening van meer dan één gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen, is op eenzelfde wijze bepaald in artikel 59, § 1, van het gemeentedecreet dat de voordracht van een kandidaat-burgemeester betreft: een verkozene die in strijd met het bepaalde in de artikelen 45, § 1, en 59, § 1, meer dan één akte van voordracht ondertekent, kan voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadscommissie of lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, kan de gemeente niet vertegenwoordigen of namens de gemeente een mandaat bekleden in gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen of andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen, en kan het OCMW niet vertegenwoordigen of namens het OCMW een mandaat bekleden in de ziekenhuizen, vermeld in titel VII, hoofdstuk II, van het OCMW-decreet, in een vereniging of vennootschap, als vermeld in titel VIII van hetzelfde decreet, of in andere verenigingen, stichtingen

of vennootschappen. Als de betrokkene al een dergelijk mandaat bekleedt, vervalt dat van rechtswege.

Deze bepalingen, in hun onderlinge samenhang, wijzen uit dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen slechts over dergelijk geschil uitspraak kan doen eens deze schepen, dit OCMW-raadslid of deze voorzitter van de gemeenteraad is verkozen volgens de voormelde procedures en dat van een dergelijk bezwaar dan ook slechts sprake kan zijn wanneer de persoon waarvan wordt gesteld dat hij of zij meer dan één akte van voordracht heeft ondertekend, wezende het van kandidaat-schepenen of van kandidaat-burgemeester, verkozen is verklaard en het gemeenteraadslid dat zich hierdoor bezwaard weet, op de installatievergadering de eed heeft afgelegd.

Hieruit volgt dat de brief van 7 december 2012 geen geschil kan doen rijzen als bedoeld in de voormelde bepalingen, aangezien de installatievergadering van de nieuwe gemeenteraad nog niet had plaatsgevonden. De argumenten waarin eerste verzoeker deze brief betreft om de ontvankelijkheid van de klacht van 7 januari 2013 te betwisten zijn dan ook niet dienend. Evenzo is het voor het ingaan van de beroepstermijn niet relevant of de bezwaarde al eerder kennis had van de beweerde dubbele handtekening. Het bezwaar is overigens niet gericht tegen de dubbele handtekening, maar wel tegen de verkiezing.

13. Wat het voorwerp en de omvang van de initiële klacht betreft, bepalen artikel 208, § 3, 5°, LPKD en artikel 15, § 3, 2°, OCMW-decreet dat het bezwaar onder meer het voorwerp van het bezwaar, met inbegrip van een feitelijke omschrijving van de ingeroepen argumenten moet vermelden. De bezwaardin-diener is geenszins wettelijk verplicht de bepaling aan te duiden waarop hij zijn bezwaar steunt en de rechter vermag het voorwerp van het bezwaar te bepalen aan de hand van de inhoud van het bezwaarschrift.

Het kost weinig moeite om uit het bezwaar en de daarbij gevoegde stukken, af te leiden dat E. Rennen zowel aanvoert dat bepaalde verkoze-

nen twee gezamenlijke akten van voordracht van kandidaat-schepenen hebben ondertekend als dat bepaalde verkozenen twee akten van voordracht van kandidaat-burgemeester hebben ondertekend.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen heeft bijgevolg niet *ultra petita* geoordeeld door een onderzoek te voeren naar het bezwaar van E. Rennen dat er bepaalde verkozenen twee akten van voordracht van kandidaat-burgemeester hebben ondertekend en in voorkomend geval vast te stellen dat deze gemeenteraadsleden, in strijd met het bepaalde in artikel 59 van het gemeentedecreet dat niemand meer dan één akte van voordracht mag ondertekenen, toch tot schepenen zijn verkozen.

14. De overige grieven van verzoeker met betrekking tot het verloop van de rechtspleging voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen – de miskenning van eigen procedureregels, de schending van de rechten van verdediging, het gebrek aan motivering van de bestreden beslissing, de schending van het geheim van het beraad, de schijn van partijdigheid, het gebrek aan objectiviteit, alsook de kritiek dat hij geen kennis heeft gekregen van de tussenbeslissing van 22 januari 2013 en bijgevolg niet kan nagaan of deze gemotiveerd is, noch van het proces-verbaal van de zitting van 22 januari 2013 – hebben alle betrekking op onregelmatigheden die zouden zijn begaan in de rechtspleging in eerste aanleg.

Deze kritiek gaat voorbij aan de aard van het hoger beroep bij de Raad van State.

De Raad van State treedt in verkiezingszaken op als rechter in hoger beroep en beoordeelt met volle rechtsmacht het gehele geschil. Zijn beslissing komt in de plaats van die van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Het devolutief karakter van het hoger beroep bij de Raad van State heeft tot gevolg dat geen acht moet worden geslagen op onregelmatigheden waarmee de rechtsgang voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen behept zou zijn. De opmerkingen van verzoeker hierover, zijn dan ook niet relevant.

15. Het middel is deels onontvankelijk, deels ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

16. Ook ten gronde is de kritiek van de verzoekende partijen in de beide zaken grotendeels overlappend.

17.1. De kritiek ten gronde over het bezwaar, valt in de zaak A. 208.077 uiteen in twee onderdelen.

17.2. Verzoeker betoogt in een *eerste onderdeel* dat hij nooit een handtekening heeft geplaatst op enige andere gezamenlijke akte van voordracht voor kandidaat-schepenen of kandidaat-burgemeester dan op de voordrachtakten van 30 oktober 2012. Wie het tegendeel beweert draagt de bewijslast. Welnu, buiten de originele voordrachtakten die op het gemeentesecretariaat van de gemeente Zaventem werden ingediend op 30 oktober 2012 en, wat de burgemeester betreft, bij de gouverneur op zelfde datum wordt er geen enkel document voorgelegd waarop één enkel van de genoemde mandatarissen van de Open VLD, verzoeker inbegrepen, enige handtekening heeft geplaatst. De belanghebbende partij geeft dit trouwens impliciet maar zeker zelf aan, aangezien hij in zijn eerste bezwaar van 7 december 2012 zelf schrijft dat er slechts bewijs zou zijn van drie betrokkenen, waarmee geen van de leden van de Open Vld en dus ook niet verzoeker, werd bedoeld.

Verzoeker betoogt dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bij zijn beoordeling ten onrechte van het uitgangspunt vertrekt dat oorspronkelijk een meerderheid werd gezocht “en gevonden” om L. Wierinck voor te dragen als burgemeester. Zelfs uit het e-mailverkeer tussen Open Vld-voorzitter W. Desloovere en E. Rennen en de daaraan toegevoegde stukken (termen als een ‘draft’, een ‘klad’ of een ‘plan’, het ontbreken van de handtekeningen van de CD&V-

leden) blijkt dat op 18 oktober 2012 nog werd onderhandeld en dat er nog niets was gefinaliseerd, laat staan ondertekend.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen steunt zijn beslissing “alleen op één extern element”, namelijk de e-mails van W. Desloovere van 18 oktober 2012 met het agentschap voor Binnenlands Bestuur. Verzoeker wijst erop dat hijzelf bij geen enkele van de voorgelegde e-mails persoonlijk is betrokken, noch als bestemming, noch als auteur. Hij kan zich niet plaatsen in het hoofd van W. Desloovere.

Verzoeker merkt op dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen initieel blijkbaar ook niet overtuigd was door de inhoud van die e-mails gezien hij het nodig achtte W. Desloovere op te roepen als getuige. Deze heeft onder ede verklaard niet gezien te hebben dat verzoeker een tweede akte heeft ondertekend. Ook L. Wierinck heeft dit op de openbare terechtzitting van 29 januari 2013 verklaard. Verzoeker concludeert dat in het gehele dossier niemand bevestigt dat hij een dubbele handtekening zou hebben geplaatst op een akte van voordracht, behalve E. Rennen. Volgens verzoeker miskent de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bij zijn beoordeling de inhoud van bepaalde e-mails, de verklaring onder ede van W. Desloovere, de vaststelling dat niemand verzoeker een dergelijk document heeft zien tekenen of dergelijk ondertekend document heeft gezien, met uitzondering van de bewering van E. Rennen. Bijgevolg is het niet bewezen dat verzoeker meer dan één akte van voordracht van kandidaat-burgemeester heeft ondertekend.

17.3. In een *tweede onderdeel* zet verzoeker in essentie uiteen dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen een onjuiste beslissing heeft genomen over wat moet worden beschouwd als een ‘akte van voordracht’.

Op grond van de artikelen 45, § 1, en 59, § 1, van het gemeentedecreet en de modellen van een akte van voordracht zoals beschikbaar en opgenomen in de ministeriële omzendbrief, moet een akte van voordracht om te wor-

den beschouwd als een werkelijke wettelijke akte van voordracht aan een aantal minimale essentiële elementen voldoen.

Ze moet gedagtekend zijn zodat kan worden nagegaan of ze is ondertekend door verkozen gemeenteraadsleden. In tegenstelling tot hetgeen de Raad voor Verkiezingsbetwistingen stelt, is de datum van ondertekening wel degelijk van essentieel belang. Verzoeker stelt dat geen van de voorgelegde kopieën een datum draagt en dat op geen enkel ogenblik door wie dan ook wordt gezegd wanneer verzoeker dan wel een dubbele handtekening zou hebben geplaatst.

Vervolgens moet de akte bepaalde gegevens van de voorgedragen kandidaten bevatten en hun handtekening, aangezien uit de akte minstens het akkoord van diegene die wordt voorgedragen moet blijken.

Verzoeker meent dan ook dat het standpunt van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen dat de voorgelegde kopie van één pagina van een model akte van voordracht geldt als een akte van voordracht feitelijk en juridisch onjuist is. Volgens verzoeker kunnen de voorgelegde kopieën van telkens één bladzijde uit een modelakte van voordracht van kandidaat-burgemeester, respectievelijk van kandidaat-schepenen, onmogelijk gelden als een akte van voordracht maar betreffen dit slechts voorbereidende documenten of werkdocumenten. Evenmin is het standpunt van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bij te vallen dat vanaf de eerste handtekening op een modelakte van voordracht het al zou gaan om een akte van voordracht, niettegenstaande deze zelfs nog blanco is. *In casu* is er niemand voorgedragen aangezien er geen enkel document bestaat waarop een kandidaat zijn voordracht voor akkoord heeft aanvaard en heeft bevestigd, om reden dat de onderhandelingen nooit tot een definitief akkoord hebben geleid.

Ook dient op de akte de einddatum van het mandaat te worden ingevuld en in voorkomend geval de gegevens van de kandidaat-opvolger en de einddatum van zijn mandaat.

Tot slot dient de akte de noodzakelijke gegevens en bijlagen te bevatten van de handtekeningen van de verkozen gemeenteraadsleden zodat kan worden nagegaan of de akte van voordracht om ontvankelijk te zijn, voldoet aan de wettelijke vereisten inzake de meerderheden.

Volgens verzoeker bestaat de voordracht slechts als rechtsfeit als is aangetoond dat voldaan is aan al deze essentiële gegevens.

Verzoeker stelt dat de verwijzing naar het arrest nr. 173.361 van 10 juli 2007 van de Raad van State inzake de verkiezing van de schepenen en leden van de OCMW-raad te Boechout, spaak loopt aangezien in die zaak een kopie van een volledig ingevulde en ondertekende akte voorlag.

Verzoeker stelt ook dat de beschouwingen omtrent een “minderheidsakte” (een akte waarbij de noodzakelijke meerderheidsvereisten niet zijn behaald) tonen dat de Raad voor verkiezingsbetwistingen het bestaan van een voordrachtsakte met de beoordeling van de ontvankelijkheid van die akte lijkt te verwarren. Verzoeker meent dat slechts wanneer een akte van voordracht beantwoordt aan de voormelde essentiële elementen, de ontvankelijkheid ervan kan worden onderzocht. Wanneer men aanneemt dat een welbepaald document moet worden beschouwd als een akte van voordracht in de wettelijke betekenis van het woord, houdt dit in dat men ook de ontvankelijkheid van dit document kan beoordelen. *In casu* kan de ontvankelijkheid van de voorgelegde kopieën niet worden onderzocht gelet op de onvolledigheid ervan, zodat deze documenten niet kunnen worden beschouwd als een wettelijke akte van voordracht.

Tot slot stelt verzoeker dat het ‘klad’ van een niet ondertekend ontwerp van bestuursakkoord, een ‘draft’ van een ontwerp persbericht, noch de e-mails kunnen gelden als een wettelijke akte van voordracht.

18.1. Ook in de zaak A. 208.077 voeren de verzoekers aan dat de voorgelegde kopieën van een modelakte van voordracht van kandidaat-schepenen

respectievelijk kandidaat-burgemeester niet beantwoorden aan de minimumvereisten waaraan een akte van voordracht dient te beantwoorden. Zij stellen dat de meest essentiële gegevens ontbreken. Wat de voorgelegde pagina 25 betreft is ze niet gedagtekend en vermeldt ze de namen van de kandidaat-schepenen niet. Wat de voorgelegde pagina 9 betreft is ze evenmin gedagtekend en ontbreekt de volledige identiteit van de kandidaat-burgemeester, ook werd ze niet ondertekend door de erop vermelde gemeenteraadsleden van de CD&V. Daarenboven ontbreekt bij de beide documenten de ondertekende lijst van de meerderheid van personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-burgemeester respectievelijk de kandidaat-schepenen zijn verkozen. Volgens verzoekers kunnen dergelijke onvolledige documenten slechts worden beschouwd als tijdens de coalitieonderhandelingen opgestelde werkdocumenten.

18.2. Verzoekers stellen ook dat de overweging van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen dat wie een blanco voordracht tekent ook een voordracht tekent en het aan de partijinstanties overlaat om de verdere namen in te vullen, nergens op slaat. Het is het verkozen gemeenteraadslid dat krachtens het gemeentedecreet tot voordracht overgaat en niet de partijinstanties die door het decreet niet worden gekend.

18.3. Verzoekers menen, ondergeschikt, dat zo deze documenten toch als een akte van voordracht worden beschouwd, hun dan niet kan worden verweten nadien een tweede voordrachtsakte te hebben ondertekend. Uit de feitelijke toedracht van de zaak blijkt dat de gemeenteraadsleden van Open Vld hun kandidatuur weigerden of introkken, zodat deze akten in hoofde van verzoekers zonder voorwerp werden. Daarbij stellen verzoekers dat zij volledig te goeder trouw hun handtekening hebben gezet, zodat van “overloperij en omkooppraktijken” geen sprake kan zijn. Zij zetten uiteen dat bij het behouden van de tegen hen uitgesproken sanctie, zij het slachtoffer worden van de kwade trouw van anderen waaronder de bezwaarindiener. Ook wijzen zij op de chronologie van de feiten: E. Rennen heeft aan verzoekster A. Gille het pdf bestand ontfutseld toen de on-

derhandelingen al waren afgesprongen, maar haar in de waan latend dat ze nog lopende waren. Volgens verzoekers geldt dan de regel *fraus omnia corrumpit*.

19. Eerste belanghebbende partij blijft erbij dat P. Ockerman ook meer dan één gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen heeft ondertekend. Hij stelt dat de akten van voordracht wel degelijk hebben bestaan en dat hij ze ook heeft gezien, maar dat hij slechts over een gedeeltelijke kopie ervan beschikt.

Volgens eerste belanghebbende partij voldoen de documenten waarop de handtekeningen zijn aangebracht aan het begrip ‘voordrachtakte’. Het gegeven dat het origineel van de akte niet voorligt, de kopie onvolledig is, geen meerderheid van de verkozenen heeft getekend of de namen van de voor te dragen schepenen nog niet waren ingevuld op het ogenblik van de ondertekening, doet daaraan geen afbreuk. De voorziene sanctie, die rechtstreeks volgt uit het decreet, rust immers op degene die voordraagt en niet op degene die wordt voorgedragen. Volgens hem kan een dergelijk document bezwaarlijk als een informeel werkdocument of voorbereidend stuk worden gekwalificeerd. Hij stelt ook dat de getuigenverklaring van W. Desloovere en de verklaring van L. Wierinck elke geloofwaardigheid missen.

Voorts meent eerste belanghebbende partij dat de beoordeling door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen redelijk is, op grond van de voorgelegde stukken en overeenstemmende vermoedens.

Tot slot zet hij uiteen waarom de argumenten die worden aangehaald in het verzoekschrift geen afbreuk doen aan de zorgvuldige beoordeling van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Beoordeling

20. Uit de verklaringen van alle betrokkenen blijkt dat de conformiteit van de voorgelegde kopieën aan de originelen niet wordt betwist, zodat de kopieën geacht worden dezelfde bewijswaarde te hebben als de originelen.

De bladzijde 9 komt uit het formulier “Voordracht van een kandidaat-burgemeester (Gemeentedecreet, artikel 59) - GEM 01”, de bladzijde 25 komt uit het formulier “Voordracht van de kandidaat-schepenen (Gemeentedecreet, artikel 45) - GEM 05”, die beide beschikbaar zijn gesteld op de website van het agentschap Binnenlands Bestuur, www.vlaanderenkiest.be/akten.

E. Rennen, A. Gille, R. Artois, F. Decubber, D. Demol, L. Maes, J. -P. Martens, N. Tavitian en L. Vander Elst erkennen allen ook de handtekening naast hun naam als de hunne.

21. Eisen dat bij een geschil over dubbele handtekening in alle omstandigheden een volledige, integrale kopij van de kwestieuze akte voorgelegd moet kunnen worden, zoals verzoekers het aannemen, zou een onterechte beloning zijn voor de overloperij die de decreetgever wil beteugelen, als die daarenboven gepaard gaat met het achterhouden van overtuigingsstukken. De Raad is daarom van oordeel dat bijkomende bewijsvoering niet bij voorbaat uitgesloten mag worden. De Raad voor Verkiezingsbeslissingen en vervolgens de Raad van State in hoger beroep, oordelend met volle rechtsmacht, beoordelen souverain de geloofwaardigheid van dergelijk bewijs.

Vraag is bijgevolg of de voorgelegde stukken kunnen worden beschouwd als een akte van voordracht – minstens als het bewijs van het bestaan van een akte van voordracht – in de zin van het gemeentedecreet waardoor komt vast te staan dat diegene die niet alleen op deze akte zijn of haar handtekening heeft geplaatst maar ook op de akten van voordracht die voor de nieuwe bestuursmeerderheid op 30 oktober 2012 zijn neergelegd bij de gouverneur, respec-

tievelijk bij de gemeentesecretaris, meer dan één akte van voordracht heeft ondertekend.

Om op die vraag te antwoorden is er reden om een onderscheid te maken tussen de ene bladzijde 9 met betrekking tot de voordracht van een kandidaat-burgemeester en de ene bladzijde 25 uit het model betreffende de voordracht van de kandidaat-schepenen.

22. Een voordracht is een aanbeveling van kandidaten; het is een nominatie: het noemen van iemand of iets voor, bijvoorbeeld, een ambt. Wie voordraagt stelt personen als kandidaat voor door ze op de voordrachtlijst te plaatsen.

De bladzijde 25 uit het model voordrachtakte van kandidaat-schepenen vermeldt evenwel geen voorgedragenen.

Er is ook niemand die zelfs maar beweert dat de bladzijde deel uitmaakt van een document dat ooit voorgedragenen heeft bevat. Zowel getuige W. Desloovere als eerste belanghebbende partij E. Rennen hebben tegenover de Raad voor Verkiezingsbetwistingen verklaard dat de namen van de schepenen nog niet waren ingevuld op het ogenblik dat de akte door E. Rennen werd getekend: W. Desloovere antwoordt “Neen” op de vraag of de namen van de schepenen al ingevuld waren en E. Rennen antwoord “ontkennend” op de vraag of de namen van de schepenen al waren ingevuld op de akte op het ogenblik dat hij de voordracht tekende. Ook in zijn procedurestukken en verklaringen beweert E. Rennen wel steeds dat de zes verkozenen van Open VLD het model ook hebben getekend, maar nooit beweert hij, noch één van de andere N-VA verkozenen die door de Raad werden ondervraagd, dat er nadien namen van voorgedragenen zijn ingevuld.

In de gegeven omstandigheden wordt niet eens beweerd – laat staan een begin van bewijs geleverd – dat het stuk in verband met de voordracht

van kandidaat-schepenen als een (onderdeel van een) voordrachtsakte kan worden beschouwd. Immers ontbreekt de essentie van waar het bij een voordracht om te doen is, blijkt niet dat er ooit een echte voordrachtsakte was en kan de betrokken ondertekenaar niet worden verweten een ‘akte van voordracht’ te hebben ondertekend.

23. Het gevolg daarvan is dat niet blijkt dat er twee voordrachtsakten van kandidaat-schepenen zijn ondertekend en dat er dan ook geen reden is om de handtekeningen van A. Gille, F. Dahdouh-Guebas, J.-P. Martens en N. Tavitian op de eigenlijke voordrachtsakte voor de schepenmandaten als ongeldig te beschouwen.

24. Blijft het onderzoek van de bladzijde 9 uit het model van voordracht van de kandidaat burgemeester.

Bovenaan vermeldt die bladzijde 9, in tegenstelling tot de zoeven besproken bladzijde 25, wél uitdrukkelijk wie wordt voorgedragen: het is “Wierinck” die de ondertekenaars ondersteunen, haar naam is ingevuld naast de vermelding “kandidaat-burgemeester”. Hierin verschilt dit document op een cruciaal punt, en doorslaggevend, van het andere.

Hiermee kan voorts niemand anders zijn bedoeld dan tweede belanghebbende partij. Het verweer dat de identiteitsgegevens ontbreken van de voorgedragene mist feitelijke grondslag. Overigens houdt ook de volledige akte van voordracht voor het gedeeld mandaat van burgemeester die op 30 oktober 2012 bij de gouverneur is ingediend het op de overeenstemmende bladzijde 9 zonder meer bij “Vermeiren” en “Wierinck”. Ook is het L. Wierinck die in eigen persoon aanwezig was bij het plaatsen van de handtekeningen door de verkozenen van Sp.a en Groen op deze bladzijde 9, zoals zijzelf en de voormelde verkozenen aan de Raad van State hebben verklaard.

25. De Raad van State valt de eerste rechter bij, dat verkozenen die een voordracht ondertekenen weten waar zij mee bezig zijn – of het behoren te weten – en verondersteld mogen worden het onderscheid te maken tussen, eensdeels, onderhandelingsdocumenten in al hun verschijningsvormen en al dan niet gefinaliseerd tot bestuursakkoorden en, anderdeels, de uiteindelijke akte van voordracht die het sluitstuk is van de coalitievorming en waarop niet lichtzinnig een handtekening zal worden geplaatst.

Zulks geldt des te meer indien, zoals te dezen, voor deze akte van voordracht gebruik wordt gemaakt van het daartoe door de hogere overheid beschikbaar gestelde model dat op diezelfde pagina 9 ondubbelzinnig vermeldt dat het gaat om “de voordracht van de kandidaat-burgemeester, en in voorkomend geval van de kandidaat-opvolger of -opvolgers” en van de “gegevens [...] van de personen die de voordracht [...] ondersteunen, en die verkozen zijn op een andere lijst dan de voorgedragen kandidaat-burgemeester”. Dat dit model alleen maar een informeel document zou zijn geweest waarin de voorlopige stand van de onderhandelingen werd genoteerd zonder reeds uitdrukking te geven aan de wil van zij die ondertekenen, is niet meer dan een gratuite *a posteriori*-bewering. Het aangewende modelformulier vermeldt immers duidelijk de aard van de akte en waarschuwt voor de gevolgen van de dubbele ondertekening van een voordrachtsakte.

26. Het verweer dat de eerste voordracht zonder voorwerp was omdat L. Wierinck vervolgens zelf een andere akte van voordracht heeft ondertekend, wordt niet aanvaard. De voorbeelden waaraan de door tweede en derde verzoekers geciteerde memorie van toelichting refereert, zijn er telkens waarbij de betrokkene een formele, bij het gemeentedecreet geregelde handeling stelt – afstand van mandaat (art. 9 gemeentedecreet) en ontslag (art. 49 gemeentedecreet), gedacht kan ook worden aan de herhaalde weigering om de eed af te leggen (art. 46, § 2, gemeentedecreet) – of een situatie van overmacht – het overlijden van de (kandidaat) schepen. Het zijn, met andere woorden, de gevallen zoals bedoeld bij artikel 50 van het gemeentedecreet. Aannemen, zoals verzoekers het

blijkbaar wensen, dat het verbod om meer dan een akte te ondertekenen niet meer geldt wanneer de voorgedragene zelf een andere voordracht tekent of wanneer achteraf geen werkbare meerderheid kan worden gevormd, zou tegen de letter en de geest van het verbod ingaan.

Een instemming, laat staan formele bewilliging, van de voorgedragen kandidaat-burgemeester wordt door artikel 59 van het gemeentedecreet zelfs als ontvankelijkheidsvoorwaarde niet vereist. De ondertekening “door een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst van de kandidaat-burgemeester werden verkozen” volstaat. Des te minder kan dit als een bestaansvoorwaarde worden beschouwd voor een akte van voordracht. De Raad van State stipt ten andere aan dat L. Wierinck erbij aanwezig was toen het document met reeds de handtekeningen van de N-VA werd voorgelegd aan de Sp.a verkozenen en dat volgens de verklaringen van A. Gille, deze laatsten uit haar aanwezigheid alle vertrouwen putten dat zij ook hun handtekening konden plaatsen op het document dat haar naam vermeldde als kandidaat-burgemeester.

Ook de omstandigheid dat de voordrachtsakte niet gedagtekend is, belet niet dat de akte als een gezamenlijke akte van voordracht te beschouwen is. Verzoekers zijn voorts slecht geplaatst om het ontbreken van een dagtekening als beslissend te bestempelen: ook hun ondertekening van de akte van voordracht voor het gedeeld burgemeesterschap bevat blijkens het neergelegde afschrift ervan geen dagtekening en zou volgens deze redenering dus geen akte van voordracht kunnen zijn. Hoe dan ook is reeds tijdens het verhoor door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen komen vast te staan dat, welke handtekeningen er ook geplaatst zijn geworden, dit pas is gedaan nadat de verkiezingsuitslag bekend was en de ondertekenaars dus verkozen waren. Ook bij de ondervragingen door de Raad van State beweert geen enkele ondervraagde die zijn of haar handtekening op de bladzijde 9 heeft geplaatst, dat dit zou zijn gebeurd op een ogenblik dat aan de verkiezingen is voorafgegaan maar erkennen zij allen dat dit ten vroegste is gebeurd vanaf 15 oktober 2013. Het verweer dat een dagtekening nodig is om na

te gaan of de handtekening wel door een verkozene is geplaatst mist in die omstandigheden elke relevantie.

Het ontbreken van een einddatum of een vermelding van een opvolger vormen ten slotte helemaal geen beletsel voor de kwalificatie van het document als akte van voordracht. Het ontbreken van zulke vermeldingen houdt immers in dat beoogd wordt om de periode voor het te begeven mandaat niet op te splitsen, hetgeen overeenkomstig artikel 60, § 1, van het gemeentedecreet overigens de regel is.

27. Uit de ondervragingen door de Raad van State is gebleken dat niet de vertegenwoordigers van N-VA maar wel de onderhandelaars van Open-VLD, waaronder L. Wierinck, het document “bladzijde 9” aan de onderhandelaars van het kartel Sp.a-Groen-Leef hebben bezorgd en dat L. Wierinck aanwezig was toen A. Gille het ondertekende. De handtekeningen van de N-VA verkozenen waren toen reeds geplaatst. A. Gille verklaart voor de Raad van State niet gecontroleerd te hebben of L. Wierinck of andere Open-VLD verkozenen het formulier reeds hadden ondertekend, maar dat zij te goeder trouw handelden en in vertrouwen hebben getekend omdat de lokale partijvoorzitter – dat is: W. Desloovere – en de eerste titularis – dat is: L. Wierinck – aanwezig waren.

Het was op dat ogenblik dan ook onmiskenbaar duidelijk voor A. Gille dat zij een akte van voordracht voor de benoeming van L. Wierinck tot burgemeester ondertekende; daarenboven laat zij tijdens haar ondervraging door de Raad van State verstaan zich er wel bewust van te zijn geweest dat er slechts één keer voor de voordracht van een burgemeester mag worden getekend.

Heeft A. Gille bijgevolg te goeder trouw gehandeld om L. Wierinck als burgemeester voor te dragen en voelt zij zich misleid, dan is het niet zo, zoals zij beweert, dat daarover een verwijt moet worden gericht aan E. Rennen, aan wie ten hoogste kan worden aangewreven dat hij niet volledig transparant was bij het nadien opvragen van de kopie. Met de omstandigheden waarin de

handtekeningen op het origineel zijn geplaatst en de omstandigheden waarin A. Gille nadien een andere akte heeft willen ondertekenen, houdt dit laatste echter geen verband; het ontkracht niet dat de ondertekenaars minstens op het ogenblik van de ondertekening de wil en de bedoeling hadden om ze als een gezamenlijke akte van voordracht te beschouwen.

28. Het mede aan de verkozenen van de N-VA gegeven woord om met hen onder de leiding van L. Wierinck als burgemeester een meerderheid te vormen, dat is veruitwendigd door de ondertekening van de akte, is niet gestand gedaan, door middels de later ondertekende akte een anders samengestelde meerderheid te vormen en een andere kandidaat-burgemeester voor te dragen.

De door E. Rennen bijgebrachte bladzijde 9 in verband met de voordracht van L. Wierinck als kandidaat-burgemeester bijgevolg wél een voldoende volwaardige voordrachtsakte zijnde, blijken dus A. Gille, F. Dahdouh-Guebas, J.-P. Martens en N. Tavitian in het door artikel 59, § 1, tweede lid, van het gemeentedecreet bedoelde geval te verkeren dat zij voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet welbepaalde mandaten mogen bekleden en als dat toch al zo zou zijn, dat het mandaat van rechtswege vervalt.

Wat F. Dahdouh-Guebas, J.-P. Martens en N. Tavitian betreft, is er evenwel nog geen geschil gerezen als bedoeld in artikel 13 van het gemeentedecreet of de artikelen 15 en 22 van het OCMW-decreet waarover de Raad voor verkiezingsbetwistingen of de Raad van State uitspraak vermogen te doen.

29. Het aanvullend onderzoek waartoe de Raad van State had beslist bij tussenarrest en dat heeft plaatsgevonden op de terechtzitting van 25 juni 2013, vertoont dan nog enkel belang in zoverre het toelaat te achterhalen of de beschikbare bladzijde 9 van de voordracht van L. Wierinck als kandidaat-burgemeester al dan niet werd voorafgegaan door een andere bladzijde waarop er voor haar voordracht ook getekend was door Open VLD-verkozenen zoals haarzelf, P. Ockerman, A. Lefevre en S. Jacobs.

30. De Raad van State valt eerste verzoeker hierin bij dat een ‘klad’ of een ‘draft’ van een bestuursakkoord op zich genomen geen overtuigend bewijs vormen en dit des te minder omdat er in die teksten nergens met zoveel woorden in te lezen is dat een akte van voordracht is ondertekend. Integendeel blijkt enkel dat onderhandelingen worden gevoerd maar dat ze niet tot een goed einde gebracht werden.

31. De waarde die dan weer aan het e-mailverkeer tussen W. Desloovere, E. Rennen en het agentschap Binnenlands Bestuur wordt toegeschreven, wordt door eerste verzoeker ten onrechte geminimaliseerd.

Voor zoveel hij er daarbij op wijst dat de e-mails niet van hemzelf uitgingen noch aan hem zijn gericht en dat het aanvaarden van zulke communicatie tussen derden zou volstaan om in de toekomst de politieke loopbaan van een verkozene onderuit te halen door enkele kwaadwillenden binnen de eigen of een andere partij, zij opgemerkt dat noch van W. Desloovere, die de auteur dan wel de bestemming is van deze e-mails, noch van L. Wierinck, in wier opdracht de e-mails gestuurd zouden zijn, gebleken is of door iemand zelfs maar beweerd wordt dat zij deze verstuurd hebben of laten opstellen met kwalijke bijbedoelingen jegens eerste verzoeker. Dit verweer is bijgevolg geheel hypothetisch.

32. W. Desloovere heeft in een e-mail van 18 oktober 2012 aan het agentschap Binnenlands Bestuur geschreven:

“Geachte Mevrouw,
Ik verwijs graag naar uw gesprek met Mevr. [...] Eén van onze gemeenteraadsleden heeft de voordracht voor burgemeester getekend en wenst daar nu op terug te komen. Onder grote morele druk heeft hij een verklaring ondertekend dat hij zijn handtekening wenst te herroepen. Kan u me aub zeggen of dit mogelijk is of niet? Mvg
Wim Desloovere.”

Uit andere e-mails, geciteerd in de hiervóór aangehaalde beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, blijkt dat het gemeenteraadslid waarvan sprake “Piet” is.

Wil L. Wierinck voor de eerste rechter nog gezegd hebben dat deze op haar verzoek verstuurd e-mails willekeurig “Piet” vermelden en dat het evengoed “Charel of Jan” kon zijn geweest – terwijl zij voor diezelfde rechter wel ook verklaart “Piet was in twijfel” – dan luidt het thans in haar verklaringen voor de Raad van State dat deze e-mails effectief verstuurd waren omdat Piet, zijnde Piet Ockerman, “in twijfel” was.

Die twijfel was er volgens L. Wierinck niet omdat hij een reeds geplaatste handtekening wou terugtrekken, maar omdat hij onzeker was over de vraag of hij, éénmaal hij zou hebben getekend, zich daarvan nog mocht distantieren, zonder dat er evenwel al getekend was.

33. Opmerkelijk is allereerst dat er kennelijk alleen twijfel bestond in hoofde van één Open VLD-er om zijn handtekening te plaatsen, dan wel om zijn reeds geplaatste handtekening weer in te trekken. Nochtans kon L. Wierinck alleen ontvankelijk als burgemeester worden voorgedragen indien zij zich in de concrete omstandigheden van de zaak ook verzekerd wist van de handtekeningen van A. Lefevre, S. Jacobs, W. Driessen, R. De Mol en L. Wierinck zelf.

Wat hen betreft wordt van geen enkele twijfel gewaagd. Kennelijk ondervonden zij, anders dan P. Ockerman, geen twijfel die hen ervan weerhield hun handtekening op de voordracht van L. Wierinck te plaatsen of die hen ertoe aanzette hun geplaatste handtekening weer in te trekken.

34. Voorts moet de Raad van State met de eerste rechter vaststellen dat de e-mail aan het agentschap Binnenlands Bestuur allesbehalve refereert aan het hypothetische geval van iemand die nog moet tekenen, maar integendeel af-

firmatief verwijst naar een verkozene die “de voordracht voor burgemeester [heeft] getekend en [...] daar nu op [wenst] terug te komen”.

Meer nog, in de e-mail wordt zelfs expliciet toegevoegd wat de concrete particulariteit is die de vraag aan het agentschap Binnenlands Bestuur zo acuut maakt: de betrokkene, zijnde P. Ockerman, heeft intussen “[o]nder grote morele druk” al “een verklaring ondertekend dat hij zijn handtekening wenst te herroepen”.

35. Niet onbelangrijk is eveneens dat de e-mail uitgaat van de lokale voorzitter van Open VLD, die zelf ook de persoon is die is rondgegaan om de handtekeningen van N-VA en, samen met L. Wierinck, die van Sp.a in te zamelen.

Voor de Raad van State verklaart W. Desloovere dat L. Wierinck hem gevraagd had deze e-mail te sturen, zonder enige toelichting en dat hijzelf daarover naderhand ook geen gesprek heeft gehad met P. Ockerman.

Het is van een partijvoorzitter die op de meest actieve wijze persoonlijk de onderhandelingen voert, het agentschap Binnenlands Bestuur contacteert en bij N-VA en Sp.a handtekeningen inzamelt volstrekt ongeloofwaardig dat hij geen enkele informatie zou wensen over de achtergrond van een dergelijke gevoelige situatie. Het is even ongeloofwaardig dat diezelfde partijvoorzitter, zoals hij beweert voor de eerste rechter, noch zelf degene was die in voorkomend geval ook bij de verkozenen van de eigen lijst de handtekeningen zou verzamelen noch, minstens, op de hoogte zou zijn geweest wie dan wel in de partij daartoe belast is geworden.

36. Ook L. Wierinck en P. Ockerman raken verstrikt in tegenstrijdige verklaringen. Volgens L. Wierinck was P. Ockerman in twijfel. Van enige twijfel is er bij eerste verzoeker bij zijn ondervraging echter volkomen niets te merken. Hij verklaart, integendeel, niéts te weten “van het feit dat een zekere Piet

zijn handtekening wou terugtrekken”, zonder nadere toelichting. Nochtans, in zijn inleidend verzoekschrift voor de Raad van State heet het dan weer dat hij “op geen enkel ogenblik [betwist] dat hij steeds in twijfel heeft gestaan of hij het kamp diende te kiezen rond mevrouw Wierinck dan wel de zijde van de heer Francis Vermeiren”.

Terwijl bij eerste verzoeker volgens L. Wierinck een zodanige twijfel bestond dat het noodzakelijk was om aan W. Desloovere te vragen hierover het agentschap te contacteren, verklaart eerste verzoeker hieromtrent naderhand nooit toelichting aan W. Desloovere gevraagd te hebben en daar zelfs geen reden toe te zien. Ook van degene aan wie de twijfel wordt toegeschreven, kan de Raad van State niet geloven dat hij ter zake de partij-afdelingsvoorzitter niet heeft aangesproken, inzonderheid niet nadat hem toch op zeker ogenblik het bestaan van de e-mails bekend moet zijn geraakt.

Als het dus noodzakelijk was om het agentschap over de grote twijfels van P. Ockerman te bevragen, blijkt achteraf geen enkele van de betrokkenen te verklaren dat over dit antwoord met de twijfelaar in kwestie is teruggekoppeld. Dit kan de Raad van State niet als realistisch bevatten.

37. Dit alles samen genomen doet de Raad van State de bewering verwerpen dat het in de e-mails om een vrijblijvende denkoefening ging en dat het om iemand gaat die nog moet ondertekenen. W. Desloovere stuurt overigens het antwoord van het agentschap na enkele minuten reeds door aan E. Rennen met de stellige verklaring “dit is dus bindend” en niet het hypothetische “dit zou in voorkomend geval dus bindend zijn”. Ook eerder die dag schrijft W. Desloovere aan E. Rennen dat het agentschap mondeling “bevestigde [...] dat Piet dit niet kan herroepen”, wat allerminst op een hypothetische situatie alludeert en waarbij bedacht wordt dat de redengeving van L. Wierinck aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen waarom het agentschap in affirmatieve bewoordingen moest worden aangeschreven (“daar er anders geen antwoord zou komen”) niet relevant is ten aanzien van de communicatie met E. Rennen. Als ten slotte diezelfde dag

bij W. Desloovere wordt geïnformeerd of hij “Piet al [heeft] gecontacteerd ivm zijn bindende handtekening” volgt geen ontkenning of rechtzetting van deze verwijzing naar de “bindende handtekening”, maar louter het bericht dat hij “piet nu even met rust” laat.

38. Net zoals voor de eerste rechter, is het voor de Raad van State zonder ook maar enige twijfel zeker dat P. Ockerman eveneens de akte van voordracht van L. Wierinck heeft ondertekend.

39. Maar als P. Ockerman wél de voordracht van L. Wierinck heeft ondertekend en het juist zijn houding is die de coalitievorming dreigt te dwarsbomen, doordat hij op zijn handtekening wil terugkeren zodat L. Wierinck niet meer over de handtekeningen van de meerderheid van de verkozenen van haar lijst beschikt, dan houdt dat noodzakelijk in dat er naast de voordracht van 28 oktober 2012 wel degelijk nog een andere voordracht heeft bestaan waarop door Open VLD-leden is getekend en dat de verklaring van W. Desloovere als “heeft [er] nooit een ander bundel bestaan” niet kan kloppen.

Het verschaft overtuigingskracht aan de verklaringen van al de N-VA-verkozenen die voor de Raad van State getuigden dat ter gelegenheid van hun ondertekening van de voordrachtakte, in aanwezigheid van W. Desloovere, ook de namen en handtekeningen van de Open VLD-verkozenen die L. Wierinck steunden, op een aparte bladzijde voorlagen.

W. Desloovere mag dan wel voor de eerste rechter hebben verklaard “nooit een volledige akte gezien” te hebben, thans heet het voor de Raad van State dat hij het model van de voordracht zelf van de website van het agentschap Binnenlands Bestuur heeft gedownload en uitgeprint, maar dat hij alleen de blanco bladzijde 9 ervan naar de N-VA meenam.

Het is een bijkomende inconsistentie die samen met de andere, hiervoor gesignaleerde tegenstrijdigheden en onwaarschijnlijkheden, de Raad van

State ertoe brengen geloof te hechten aan de eensluidende verklaringen van de N-VA verkozenen dat, ten tijde van hun ondertekening, ook een bladzijde voorlag waarop niet enkel P. Ockerman maar ál de verkozenen van de Open VLD die de voordracht van L. Wierinck als kandidaat-burgemeester steunden, hun handtekening hadden geplaatst.

De ontkenning door de betrokken Open VLD-verkozenen is vergeefs. Hun standpunt als zouden zij nooit voor de voordracht van L. Wierinck als burgemeester hebben getekend, laat zich niet verenigen met het feit dat P. Ockerman wél de voordracht tekende en met de opgewondenheid die het gevolg ervan was toen hij opeens zijn handtekening wou terugtrekken en daarmee “het originele plan” – aldus het e-mailverkeer tussen W. Desloovere en E. Renen – dreigde onderuit te halen. Zonder zijn handtekening zou de voordracht van L. Wierinck niet meer gesteund zijn door de meerderheid (zes) van de elf Open VLD-leden. Mochten de andere vijf Open VLD-leden, tweede tot zesde belanghebbende partijen, niet eveneens hebben getekend, dan zou naar het oordeel van de Raad van State niet dezelfde aandacht zijn uitgegaan naar de bij P. Ockerman gerezen twijfel.

40. Niets in de verklaringen van de verkozenen van het kartel Sp.a-Groen-Leef over de omstandigheden waaronder zij de akte hebben ondertekend, spreekt die zienswijze tegen.

N. Tavitian was tijdens de gebeurtenissen afwezig en heeft in het buitenland zijn handtekening ingescand en elektronisch bezorgd. Het is in die omstandigheden plausibel dat, zoals al de betrokkenen verklaren, hem enkel de bladzijde 9 is doorgestuurd.

Bij de ondertekening van het formulier door de N-VA verkozenen was niemand van het kartel aanwezig, zodat de leden ervan noch de versie van de N-VA verkozenen, noch de diametraal tegenovergestelde versie van W. Desloovere kunnen bevestigen. Toen L. Wierinck en W. Desloovere bij het

kartel handtekeningen gingen vragen, was dit kartel naar overeenstemmende verklaringen in de eerste plaats bekommerd om de interne keuken en het op één lijn krijgen van de drie componenten van het kartel, hebben de betrokken verkozenen in goed vertrouwen getekend en zich volgens met elkaar overeenstemmende verklaringen er niet over bekommerd om de overige handtekeningen te verifiëren. Die uitleg is aannemelijk, en wordt zeker ook niet ontkracht door het feit dat het kartel sindsdien is uiteengevallen en Groen en Leef in de oppositie zijn gebleven.

41. De Raad van State acht het gelet op al hetgeen voorafgaat bewezen dat naast P. Ockerman ook L. Wierinck, A. Lefevre, S. Jacobs, W. Driesen en R. De Mol meer dan één gezamenlijke akte van voordracht van een kandidaat-burgemeester hebben getekend.

Ook zij blijken in het door artikel 59, § 1, tweede lid, van het gemeentedecreet bedoelde geval te verkeren dat zij voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet welbepaalde mandaten mogen bekleden en als dat toch al zo zou zijn, dat het mandaat van rechtswege vervalft.

42. De onverkiesbaarheid van A. Gille, P. Ockerman en L. Wierinck als schepen geeft ervan blijk dat op de installatievergadering van 2 januari 2013 aan de gemeenteraad een gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen is voorgelegd met drie kandidaten die, wegens het ondertekenen van meer dan één akte van voordracht van kandidaat-burgemeester, niet geldig mochten worden voorgedragen. Hierdoor is de verkiezing van het schepencollege beslissend aangetast, zodat er reden is die verkiezing ongeldig te verklaren.

Eveneens is er reden de verkiezing van A. Lefevre tot voorzitter van de gemeenteraad en van S. Jacobs tot lid – en bijgevolg ook tot voorzitter – van de raad voor maatschappelijk welzijn van Zaventem ongeldig te verklaren.

VII. Kosten

43. Voor een procedure als de voorliggende is in beginsel niet in de betaling van proceskosten voorzien.

Te dezen zijn evenwel getuigen opgeroepen, waarvan sommigen overeenkomstig artikel 77 van het algemeen procedurereglement hebben gevraagd om de betaling van het getuigengeld.

Dit getuigengeld is door de Raad van State voorgeschoten. De betaling van het getuigengeld valt evenwel ten laste van de partij die in het ongelijk wordt gesteld. Dat zijn, in de concrete omstandigheden van de zaak, A. Gille, P. Ockerman, L. Wierinck, A. Lefevre en S. Jacobs.

BESLISSING

- 1. De Raad van State vernietigt het besluit van 12 februari 2013 van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Vlaams-Brabant inzake “Dubbele voordracht burgemeester en schepenen (gemeente Zaventem)”.**
- 2. De Raad van State verklaart de verkiezing op 2 januari 2013 van het schepencollege van de gemeente Zaventem ongeldig.**
- 3. De Raad van State verklaart de verkiezing op 2 januari 2013 van Anne Lefevre als voorzitter van de gemeenteraad en van Sonja Jacobs als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn van de gemeente Zaventem ongeldig.**
- 4. Piet Ockerman, Amy Gille, Lieve Wierinck, Anne Lefevre en Sonja Jacobs worden verwezen in de betaling van het getuigengeld, begroot op 60 euro, ieder voor een vijfde.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 5 juli 2013,
door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest, kamervoorzitter,

Johan Lust, kamervoorzitter,

Geert Van Haegendoren, kamervoorzitter,

bijgestaan door

Frank Bontinck, griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Dierk Verbiest